

မင်းသုဝဏ် ပြန်ပြောသည်
ဝင်းဖေ အာသာပြန်သည်

ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ပင်လယ်

ဒုတိယတွဲ

The Sea of the 550 Jatakas

Retold by *Minthuwin*

Translated by *Win Pe*

ဒုတိယအကြိမ်

ပုံနှိပ်ရေးစာအုပ်တိုက်

ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ပင်လယ်
အတွဲ(၂)

မင်းသုဝဏ် ပြန်ပြောသည်
ဝင်းဖေ အာသာပြန်သည်

THE SEA OF THE 550 JATAKAS

Book (1)

Retold by *Minthuwan*

Translated by *Win Pe*

မာတိကာ

* အမှာစကား		
၁။ ဆင်ခြင်မဲ့ကင်း လုပ်မိခြင်းကြောင့် ကိုယ်ချင်းကျန်သည့် ငကာဠ		၁
၂။ ငယ်သားအတွက် အသက်စွန့်သည့် နိဂြောဓ		၈
၃။ အမနောက်ကို အလိုက်မှား၍ မြားပစ်ခံရသော သမင်မိုက်		၁၇
၄။ ပျားလူးမြက်ကို တပ်မက်သည့် သမင်ပျံ		၂၃
၅။ ဆုံးမရခက် သမင်ပျက်သည် အသက်အဆုံး ခံရသည်		၂၈
၆။ မိဂမာယာ တတ်လိမ္မာ၍ ဘယာလွတ်သော သမင်ငယ်		၃၁
၇။ အငြင်းသန်၍ ဖျန်ရသော ကျား၊ ခြင်္သေ့		၃၆
၈။ သူ့ခေါင်းဖြတ်၍ ခေါင်းပြတ်ခံရသော သိုးထီးကြီး		၄၀
၉။ လွတ်မြောက်ချင်လျှင် နောင်တွင် လွတ်အောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်		၄၆
၁၀။ သတိထား၍ အစားမခံရသော မျောက်ရှစ်သောင်း		၄၈

CONTENTS

* Preface	ii
1. Lone survivor of unwise act	1
2. The deer who gave his life for a follower	8
3. The foolish stag killed by an arrow for following a doe	17
4. A flying antelope fond of honeyed grass	23
5. The unruly, foolish deer loses its life	28
6. The deer learned in ruses escapes the trap	31
7. Settling the argument between lion and tiger	36
8. The ram who lost his head for cutting off other's	40
9. Seek liberty to be free	46
10. Watchful 80,000 monkeys who were not devoured	48

ပထမပုံနှိပ်ခြင်းမှ အမှာစကား

သက္ကရာဇ် ၅၈၅ ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်၊ မင်းနန်သူရွာ၊ လေးထောင့်ကန် အရပ်၊ လေးမျက်နှာဘုရားကျောက်စာကြောင်းရေး ၁၅ ၌ - ကူ အရံတွင်နှိုက်ကား . . . ဇာတ်ငါးရာလည်း အတင့်အတယ် ရေး၏။ ဟူ၍ ဖတ်ရပါသည်။

ဤကျောက်စာစကားနှင့်အညီ ဇာတ်ငါးရာနှင့် ပတ်သက်သော ပန်းချီလက်ရာ၊ ပန်းပုလက်ရာ၊ ပန်းတမော့လက်ရာတို့ကို လှည်းဝင်းရိုးသံ၊ တည်ညံ့၊ ပုဂံဘုရားပေါင်းတွင် ကြည့်ညှိဖွယ်ရာများစွာ တွေ့ရပါ၏။ ပုဂံပြည်သား ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘေးဘိုးများသည် သားငယ်မြေးပုတို့ကို လက်ဆွဲ၍ ထိုထိုသော ဇရပ် တန်ဆောင်း ကျောင်းကန်ဘုရားများသို့ခေါ်ဆောင်ကာ ထိုငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို လက်ညှိုးညွှန် ဇာတ်ခင်းကာ ပြောပြခဲ့သည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။ ပါဠိကမ္မည်း၊ မွန်ကမ္မည်း၊ မြန်မာကမ္မည်းများနှင့် ညွှန်ပြထားသော ဤဇာတ်တို့သည် ပုဂံသားတို့၏ နှလုံးရင်သားတွင် စွဲငြိကာ သူတို့၏ တွေးခေါ်ပုံ၊ ပြောဆိုပုံ၊ ပြုမူပုံတို့ကို ရှေ့ဆောင်လမ်းပြခဲ့ကြမည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။ ချစ်ခင်စိတ်၊ ကြင်နာစိတ်၊ ညှာတာစိတ်၊ စာနာစိတ်၊ ရဲစိတ်၊ ဇွဲစိတ်၊ စွန့်စားစိတ်၊ စွန့်လွှတ်စိတ် စသော စိတ်ကောင်းစိတ်မြတ်တို့ကို ယင်းဇာတ်ငါးရာက မွေးကျွေးပြုစု ယုယပေးခဲ့သည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။

PREFACE

It can be read in Line 15 of the lithic inscription in the Lemyethna of Ledaungkan neighbourhood, Minanthu Village, Pagan, dated 58.B.E: "The 500 jatakas are well inscribed on the temple walls."

In consonance with this lithic statement, paintings, sculptures and cement form-works relating to the 500 jatakas may reverentially be found in the myriad pagodas of Pagan which number is recorded in the mnemonic: "the cart's noisy axle keeps count of Pagan's pagodas". Our ancestor Pagan folk would surely have taken their children and grandchildren by the hand to these rest-houses, monasteries and pagodas and pointing to the 500 jatakas, would have retold the stories. These jatakas inscribed in Pali letters, Mon letters or Burmese letters would have been established in their hearts to guide their thinking, their speech and their behaviour. These 500 jatakas would surely have engendered and nourished such good and noble thoughts as love, compassion, mercy, sympathy, courage, perseverance, sacrifice and relinquishment.

ဤပုဂံယဉ်ကျေးမှုသည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သွေးထဲသားထဲ နှလုံးထဲ တွင် နိုးရာမပြတ် ရှင်သန်တိုးပွားလျက် အားပေးနှိုးဆော်နေပါသည်။ ဤအချက်ကို သတိပြုမိသဖြင့် ကျွန်ုပ်သည် ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များ ကို ပြန်ရေးပြောပြခဲ့သည်မှာ ငါးနှစ်မျှကြာပြီ။ စစ်ပြန်၊ ပန်၊ မြတ်မွန် ရတနာ၊ ရတနာမွန်၊ ရှုမဝ၊ လှပ ဆိုသော စာစောင်များက ပန်းချီကျော် ဦးကျော်၊ ဦးစိန်လှိုင်၊ ဦးစိန် စသော ဆရာများ၏လက်ရာ မွန် လက်ရာကောင်းတို့ဖြင့် တွဲဖက်တန်ဆာဆင်ကာ ဖော်ပြခဲ့ကြပါ သည်။

ကျွန်ုပ်၏ရည်ရွယ်ခဲ့ရင်း နှလုံးသွင်းမှာကား ဤဇာတ်တော် များကို မျက်မှောက်ခေတ် လူငယ်များလက်သို့ တဆင့်ပေးကမ်းခြင်း ဖြင့် ပုဂံယဉ်ကျေးမှုအမွေကို ပေးလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သူတို့တတွေ အလွယ်တကူနှင့် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်သော ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်း၊ စကားအသွားအလာ၊ ဝါကျဖွဲ့ထုံးအမျိုးမျိုးဖြင့် တင်ပြ လိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ယခု . . . ဉာဏ်လင်းစာပေက မဂ္ဂဇင်းစာစောင်တို့တွင် ဆန်ကွဲကြနေသော ဇာတ်များကို တခဲတယဉ်း ရှာဖွေစုဆောင်းကာ ထုတ်ဝေမည်ဆိုသဖြင့် အထူးအားရဝမ်းသာ ဖြစ်မိပါသည်။ ထိုမျှ မကသေးပါ။ ဤဇာတ်တော်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် လွယ်လွယ် ကူကူ မှန်မှန်ကန်ကန် ပြန်ဆိုချင်သည်ဆိုသဖြင့် မိတ်ဆွေကြီး ဦးဝင်းဖေက စိတ်အားထက်သန်စွာ ဝမ်းသာအားရပြန်ဆိုပေးပါသည်။

သို့ပင်ဖြစ်သော်လည်း ဤဇာတ်ငါးရာမြန်မာပြန် အင်္ဂလိပ်ပြန် တို့တွင် အမှားအယွင်း အတိမ်းအစောင်းများ မရှောင်သာ မလွဲသာ ပါရှိနေပါက မေတ္တာရှေ့ထား၍ အကြောင်းပြညွှန်ကြား ထောက်ပြကြ မည်ဆိုပါမူ နောက်ထပ် မွမ်းမံပုံနှိပ်ဖြစ်လျှင် ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် ပြုပြင်ပေးပါမည်။

ဤဇာတ်များကို ယခင်က ပုံနှိပ်ဖော်ပြပေးခဲ့ကြသော စာစောင် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ သရုပ်ပြပန်းချီများကို ရေးပေးခဲ့သော ပန်းချီဆရာ များကိုလည်းကောင်း အနီးအဝေးကနေ၍ အားပေးစကား ပြောကြား

Pagan culture, without break in tradition, is flourishing and active in our heart's blood, encouraging and energising us. Aware of this reality, I have been retelling these 550 jatakas for five years. Sitpyan, Pan, Myatmon Yadana, Yadana Mon and Shumawa magazines have presented these stories accompanied by the accomplished illustrations of such famous artists as U Sein, U San Hlaing and U Kyaw.

It has been my heart's desire to pass on these jatakas to contemporary youth and to transfer to them the heritage of Pagan culture. I have also desire to present these jakatas in easily understandable diction and syntax.

Now I am greatly gladdened by Nyan Lin Sarpay's proposal to search for and collect with much difficulty and to publish those pieces which have been dispersed in the magazines like scattered broken rice. And because Nyan Lin wished to present these jatakas in simple and correct English, my good friend U Win Pe has translated them happily and enthusiastically.

Nevertheless, any possible error or inaccuracy in the Burmese or English version of these 500 jatakas will gladly be corrected in the next printings if indicated with accompanying explanation.

I am grateful to the magazines which earlier published these jatakas. I am grateful to the artists who created the original illustrations. I am also grateful to the

ပေးခဲ့ကြသော စာရှုသူများကိုလည်းကောင်း၊ များစွာကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ယခု ထုတ်ဝေသည့်စာစဉ်အတွက် ပန်းချီကားများကို ရေးပေးခဲ့သော ပန်းချီဆရာကြီးများကိုလည်းကောင်း၊ စိတ်ရှည်လက်ရှည် စာဖီပရုဖတ်၊ ပုံနှိပ်ပေးသော ပုံနှိပ်တိုက်မိတ်ဆွေများကိုလည်းကောင်း၊ အထူးသဖြင့်ကား တကူးတက ကြောင့်ကြဖိုက်ကာ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေပေးသော ဉာဏ်လင်းစာပေကိုလည်းကောင်း၊ အခြားတနည်းမဟုတ် တနည်းဖြင့် မစသူတို့ကိုလည်းကောင်း ကျေးဇူးများစွာ တင်ရှိပါကြောင်း လေးမြတ်စွာ ဖော်ပြအပ်ပါ၏။
မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ကို ခံစားနိုင်ကြပါစေသတည်း။

မင်းသုဝဏ်

၁၈၊ ထွန်းလင်းရိပ်သာ၊ ကမာရွတ်

readers far and near who have given me words of encouragement.

I express gratitude to artists who have illustrated this publication, to the composers, proof readers and friends at the printer's who have suffered botheration. I express much thanks to Nyan Lin Sarpay who have made a special effort to search for, bring out, print and publish these pieces. I thank also all those who have helped and assisted in one way or another.

May they enjoy the heritage of Burmese culture.

Minthuwun

18, Tun Lin Avenue, Kamayut

ဆင်ခြင်မဲ့ကင်း လုပ်မိခြင်းကြောင့်
ကိုယ်ချင်းကျန်သည့် ငကာဠ

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင်
မဂဓရာဇ်မင်းကြီး မင်းပြု၏။
ထိုအခါ
ဘုရားအလောင်းတော်သည်
သမင်မျိုး၌ ဖြစ်၍
သမင်ပေါင်းတထောင် ခြံရံကာ
တော၌နေလေသည်။
ထိုဘုရားအလောင်းမှာ
လက္ခဏာ နှင့် ကာဠ ဟူ၍
သားနှစ်ယောက် ရှိလေသည်။
အိုမင်းလာသောအခါ ဘုရားအလောင်းသည်
သားတို့ကို ခေါ်၍
အမောင်တို့။ ငါ ယခု
အိုမင်းမစွမ်းပြီ။
အမောင်တို့ ညီနောင်သည်
တယောက်ကို သမင်ငါးရာယူ၍
ခေါင်းဆောင်နေထိုင်ကြလော့ ဟု
ပြောကာ သမင်တို့ကို
ခွဲဝေအမွေပေးလိုက်သည်။

Lone survivor of unwise act

Lakkhana Jataka

(1)

Once upon a time
in the city of Rajagaha
in the Kingdom of Magadha
there ruled a Magadha king.
At that time
the Bodhisatta
was a stag
living in a forest
and surrounded by a thousand deer.
The Bodhisatta
had two sons,
Lakkhana and Kala.
When the Bodhisatta grew old
he called his sons.
"Sons, I'm now old.
Each of you
take five hundred deer
and lead them."
He then divided the herd
between the two.

(၂)

မဂတိုင်းတွင်
 ထုံးစံတခု ရှိ၏။
 ကောက်မျိုးစပါး
 စည်ကားပြည့်ကျပ်သောအခါ
 သမင်များ ကွင်းဆင်း၍
 ကောက်ပင်တို့ကို ကိုက်ဝါး
 စားမျို ဖျက်ဆီးကြသည်။
 ထိုသမင်များကို သတ်ဖြတ်ရန်
 တောင်သူလယ်သမားတို့သည်
 ဟိုမှာသည်မှာ နေရာများစွာ၌
 တွင်းပုန်း ကျင်းပုန်းများတို့
 တူးကြ၏။
 သနဝါးချွန် ပြောင့်တံသင်းတို့ကို
 စိုက်ကြ၏။
 ကျောက်ယန္တရားတို့ကို
 ဆင်ကြ၏။
 ကျော့ကွင်း ညွတ်ကွင်းတို့ကို
 ထောင်ကြ၏။
 ဤသို့ဖြင့် ကောက်စပါးစားသည့်
 သမင်ပေါင်းများစွာ
 သေကြေပျက်စီးရလေသည်။

(၃)

တနေ့သောအခါတွင်
 ဘုရားအလောင်း သမင်အိုကြီးသည်
 သားနှစ်ယောက်ကို ခေါ်၍

(2)

There was a custom
in the Kingdom of the Magadha.
When grain grew thick
at harvest time
the deer descended to the fields,
devoured the crops
and destroyed them.
To kill those creatures
the farmers
dug pitfalls here and there,
fixed stakes of bamboo.
set stone traps
and planted snares
and other gins.
Accordingly, many deer,
who came to devour the crops,
were killed.

(3)

One day, the Bodhisatta,
the aged stag,
called his two sons.

အမောင်တို့၊ ယခု အချိန်သည်ကား
 ကောက်မျိုးစပါး
 စည်ကားပြည့်ကျပ်ချိန် ဖြစ်သည်။
 သမင်ပေါင်းများစွာ
 သေကြေပျက်စီးတတ်သော အချိန်တည်း။
 ထို့ကြောင့် အမောင်တို့သည်
 အခြားသမင်များ နည်းတူ
 နောက်လိုက်နောက်ပါ သမင်းအပေါင်းတို့ကို
 ခေါင်းဆောင်၍ တောင်ခြေရင်း
 လူရှင်းရာဒေသကို သွားနေကြပါ။
 တလင်းသိမ်းချိန်ရောက်မှ
 ပြန်ခဲ့ကြလော့။
 အိုမင်းသော ငါတို့ကား
 တော်သင့်ရာကို ရှာရွေး၍
 ဘေးကင်းအောင် နေကြပါမည် ဟု
 ဆုံးမစကား ပြောကြားလေသည်။
 လက္ခဏနှင့်ကာဠတို့လည်း
 ကောင်းပါပြီ ဟု ဝန်ခံလိုက်ကြလေသည်။

(၄)

ကောက်မျိုးစပါး စည်ကားချိန်တွင်
 သမင်တို့ တောင်ခြေတက်ကြသည်။
 တလင်းသိမ်းချိန်ရောက်လျှင်
 တောင်ခြေမှ ဆင်းကြသည်။
 မည်သည့်လမ်း မည်သည့်စခန်းဖြင့်
 တက်ကြဆင်းကြသည်ကို
 လူတို့မှတ်သား သိရှိကြသည်။

"Sons, this is the time
when grain grows thick
in the harvest season,
a time
when many deer are killed.

So, my sons,
with your followers,
go to the foothills
away from people
like other deer.

"Return
when the threshing-floor is closed.
Your old mother and I
will select a favourable place
and stay safe."

So admonished the old stag.

"Very good."

said Lakkhana and Kala.

(4)

People knew
that the deer moved
to the foothills at harvest time
and returned when the harvest
had been gathered.

They knew too
the routes the deer took.

ထို့ကြောင့် ထိုအချိန်မျိုး၌
မဆင်မခြင် လူ့နယ်ဝင်သည့်
သမင်တို့ကို လူတို့က
ချုံ့ခိုပစ်ခတ် သတ်ညှစ်ကြသဖြင့်
သမင်ပေါင်းများစွာ ပျက်စီးလေ့ရှိကြသည်။

(၅)

ကာဠု သမင်သည် ဉာဏ်ထိုင်း၏။
သွားသင့်သည့် အချိန်ကိုလည်း မသိ။
မသွားသင့်သည့် အချိန်ကိုလည်း မသိ။
နောက်လိုက် သမင်များကို ခေါင်းဆောင်၍
နံနက်ခင်း၌လည်း သွားတတ်သည်။
ညနေခင်း၌လည်း သွားတတ်သည်။
ညဉ့်ဦးယံ၌လည်း သွားတတ်သည်။
မိုးသောက်ယံ၌လည်း သွားတတ်သည်။
ရွာစည်းရိုး ရွာတံခါး အနီးကို
ကပ်ချဉ်း၍လည်း သွားတတ်သည်။
ထို့ကြောင့် လူတို့သည် ချုံ့ခို၍ တမျိုး၊ ဖြောင်ထွက်၍ တမျိုး
ပစ်ခတ် သတ်ညှစ်လေရာ
နောက်လိုက်အများ ပျက်စီးရလေသည်။
သို့ဖြင့် ကာဠု သမင်သည်
ကြွင်းရစ်သော သမင်အနည်းငယ်နှင့်သာ
တောကိုဝင်ကာ တောင်ခြေကို ဆက်၍
တက်ရလေသည်။

At that time
the people lay in wait
for deer who unwisely
approached human habitats
and so killed them in numbers.

(5)

Kala was a dullard.
He was ignorant of when to go
and when not to go.
Leading his herd of deer
he went in the morning,
he went in the afternoon,
he went at dusk,
and he went at dawn.
He also approached
the village gate.
The people,
in ambush or in the open,
attacked the deer
and killed them in numbers.
So Kala,
with the remaining deer,
entered the forest
and climbed the foothills.

(၆)

လက္ခဏ သမင်မူကား
 ပညာရှိ၏။ လိမ္မာ၏။
 အကြံဉာဏ် ကောင်း၏။
 သွားသင့်သည့် အချိန်ကိုလည်း သိသည်။
 မသွားသင့်သည့် အချိန်ကိုလည်း သိသည်။
 ရွာစည်းရိုး ရွာတံခါးကိုလည်း
 မချဉ်း မကပ်။
 နေ့ချိန်၌လည်း မသွား။
 ည၌ချိန်၌လည်း မသွား။
 မိုးသောက်ယံ၌လည်း မသွား။
 ညလယ် သန်းခေါင်အချိန်၌သာလျှင်
 သမင်အုပ်ကို ခေါင်းဆောင်၍
 သွားလေသည်။
 သို့ဖြင့် လက္ခဏ သမင်သည်
 တစုံတယောက်မျှ မပျောက်ရဘဲ
 တောကိုဝင်ကာ တောင်ခြေကိုဆက်၍
 တက်လေသည်။

(၇)

ထိုသမင်တို့သည်
 တောတွင်း တောင်ခြေ၌
 လေးလပတ်လုံး နေကြပြီးနောက်
 တလင်းသိမ်းချိန် ရောက်သောအခါ
 တောင်မှ ဆင်းသက်ကြလေသည်။

(6)

Lakkhana was wise
and astute
and full of resource.
He knew when to go
and when not to go.
He did not approach
the village gate,
he did not go by day,
he did not go by night,
nor did he go at dawn.
Leading his herd of deer,
he went at dead of night.
Accordingly, Lakkhana
lost not a single deer
but entered the forest
and climbed the foothills.

(7)

The deer stayed
in the foothills jungles
for four months
When the threshing-floor was closed
they descended from the hills.

ကာဠသည ရှေးနည်းအတိုင်း
လမ်းတွင် အပစ်အခတ်
အသတ်အညှစ် ခံရသဖြင့်
နောက်လိုက်နောက်ပါ အားလုံး
ပြုန်းတီးဆုံးပါး၍
တကိုယ်တည်းသာ ပြန်ခဲ့ရလေသည်။
လက္ခဏ သည်မူကား
တစုံတယောက်မျှ မပျောက်မရှု
သမင်းငါးရာခြံရံကာ
အမိအဖ နှစ်ပါး၏ ထံမှောက်သို့
ပြန်ရောက်လာလေသည်။
ဘုရားအလောင်း သမင်ကြီးသည်
ကာဠနှင့် လက္ခဏ ညီနောင်တို့
ပြန်ရောက်လာသည်ကို မြင်လျှင်
သမင်အပေါင်းနှင့် ပြောဆိုလျက်
ဤအဖွဲ့ကို ဖွဲ့လိုက်လေသည်။

ဂါထာ

ဟောတိ သီလဝတ် အတ္ထော၊
ပဋိသန္တာရ ဝုတ္တိနံ။
လက္ခဏံ ပဿ အာယန္တံ
ဉာတိသံယ ပုရက္ခတံ။
အထ ပဿသိမံ ကာဠံ
သုဝိဟိနံ ဉာတိဘိ။

မြန်မာ

ဆင်ခြင်တိုင်းဆ၊ ဆိုဆုံးမလျက်
သီလရှိသူ၊ သဘောဖြူသည်
ကြီးထူပြန်ပွား၊ ကျိုးခံစားရ။

Kala repeated his former folly.
The herd was attacked on the way
and destroyed
till Kala returned the sole survivor.
Lakkhana lost not a single deer
but returned to his parents
with all five hundred deer.
When the old Bodhisatta stag
saw the return
of Lakkhana and Kala
he spoke to the herd of deer
and composed these stanzas.

The wise and kindly,
upright, sincere man
has a bountiful reward.

အုပ်သင်းမပျက်၊ ခြံရံလျက်လျှင်
တောတက်ရာမှ၊ လက္ခဏာသည်
မိဘထံကို ပြန်ခဲ့ပြီ။

ပညာမရှိ၊ မဲ့သတ္တိနှင့်
ထင်မိထင်ရာ၊ ပြုတတ်စွာ၍
နောက်ပါအသင်း၊ မရှိကင်းလျက်
ကိုယ်ချင်းပြန်ရာ၊ ငကာဠကို
ရှုကြမှတ်ကြ အောက်မေ့ကြ။

ဤကဲ့သို့ သားကို နှစ်သက်စေ၍
ဘုရားအလောင်း သမင်အိုကြီးသည်
အသက်အတိုင်း နေပြီးနောက်
ဘဝတပါးသို့ ကံအားလျော်စွာ
ပြောင်းသွားလေသတည်း။

(လက္ခဏမိဂဇာတ်- ၁၁။)

"Lakkhana has returned
from the foothills to his parents
with an undiminished herd.

"Look at Kala, foolish,
careless and impetuous.
He returns alone without his herd."

Thus did the old Bodhisatta stag
welcome his son.
When he had lived his days
he passed away
to fare according to his kamma.

* * *

ငယ်သားအတွက် အသက်စွန့်သည် နိဂြောဓ

(၁)

တရံရောအခါ
 ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး
 မင်းပြုသည်ရှိသော် ဘုရားအလောင်းတော်သည်
 သမင်မျိုး၌ ဖြစ်လေ၏။
 ဘုရားအလောင်းမွေးသောအခါ
 ကိုယ်သည် ရွှေကဲ့သို့ ဝါ၏။
 မျက်စိတို့သည် အမျက်ကျောက်ကဲ့သို့ ပြောင်၏။
 ဦးချိုတို့သည် ငွေကဲ့သို့ ဖြူ၏။
 ပါးစပ်တို့သည် ကမ္ဘလာကဲ့သို့ နီ၏။
 ခွာတို့သည် ချိပ်ကဲ့သို့ ရဲ၏။
 မြီးဆံသည် စာမရီသားမြီးကဲ့သို့ လှ၏။
 အရွယ်သည် မြင်းငယ်တမျှ ကြီး၏။
 နိဂြောဓ ရွှေသမင်မင်းဟု အမည်ရှိ၏။
 သမင်ငါးရာ အခြံအရံနှင့်
 တော၌ နေ၏။
 ဘုရားအလောင်း၏ နေရာအနီးတွင်
 သာဓသမင် အမည်ရှိသော
 ရွှေသမင်တစီးသည်လည်း
 အခြံအရံ ငါးရာနှင့် နေလေသည်။

The deer who gave his life for a follower

Nigrodhamiga Jataka

1)

Once upon a time
when Brahmadata was king of Varanasi
the Bodhisatta
was a stag.

When the Bodhisatta was born
his body shone with the colour of gold,
his eyes were like jewels,
his horns shone like silver,
his mouth was like scarlet cloth,
his hooves were red like lacquer,
his tail was like the yak's, and
he was as big as a foal.

King Golden Banyan Deer was his name
and he lived in a forest
attended by five hundred deer.
Nearby dwelt another deer
with five hundred attendant deer
who was named Branch Deer
and also of the colour of gold.

(၂)

ထိုအခါ ဘရာဏသီမင်းကြီးသည်
 သမင်သား မပါဘဲနှင့် ပွဲတော်တည်ရိုးမရှိ။
 ထို့ကြောင့် သမင်လိုက် အလွန်ဝါသနာပါ၏။
 နေ့တိုင်းနေ့တိုင်း အရပ်သားများကို ဆွဲခေါ်ကာ
 သမင်လိုက်ရာတွင် ခိုင်းစေသဖြင့်
 အလုပ်ပျက် အကိုင်ပျက်နှင့် စိတ်ညစ်ကြလေသည်။
 ထို့ကြောင့် လူတို့ စဉ်းစားကြသည်မှာ
 မင်းကြီးခိုင်း၍
 ငါတို့ အလုပ်အကိုင် ပျက်ရသည်။
 အကယ်၍ ဥယျာဉ်တော်မှာ
 မြက်ရေတို့ကို အပြည့်အစုံထားကာ
 သမင်တို့ကို တောက မောင်းသွင်း၍
 ပိတ်လှောင်ထားပြီးလျှင်
 မင်းကြီးအား ပေးအပ်ရပါက
 ကောင်းလိမ့်မည် ထင်သည်ဟု ဖြစ်သည်။
 ထို့နောက် ဥယျာဉ်တော်ထဲတွင်
 မြက်ကို စိုက်ကြ၏။ ရေကို ဖြည့်ကြ၏။
 တံခါးကို ဖွင့်ကြ၏။ ပြီးလျှင်
 တုတ်၊ ဓား၊ လက်နက်ကိုင်ဆောင်ကာ
 တောကို ဝင်ကြ၏။ အော်ကြဟစ်ကြ
 ရိုက်ပုတ်ကြကာ တောခြောက်ပြီးလျှင်
 သမင်တို့ကို ဝိုင်းကြ၏။ ထိုအခါ
 နိဂြောဓ သမင်အုပ်စုနှင့် သာခ သမင်အုပ်စုတို့
 အဝိုင်းခံရပြီးလျှင် ရွာသားတို့က
 မောင်းသွားကြသဖြင့် ဥယျာဉ်တော်ထဲတွင်
 အပိတ်လှောင် ခံကြရတော့၏။

2)

At that time
the King of Varanasi
would not have a meal
without venison.
So he was fond of hunting.
He went hunting everyday,
mustered his common subjects
who followed dejectedly
with their daily business left undone.
His people thought:
"Our work is left undone
because the king uses us:
should there be food and water
in the royal garden
and the deer driven in there
from the forest
and delivered to the king
it would be good."
So they sowed grass in the garden,
filled ponds with water
and opened the gates.
They entered the forest
armed with sticks and swords,
shouted and bawled,
beat and clattered,
frightening the forest
and encircling the deer.
King Banyan Deer's herd
and Branch Deer's herd
were both surrounded
and driven into the garden

ထို့နောက် အရပ်သားတို့သည်
မင်းကြီးထံသွား၍ အရှင်မင်းကြီး။
သမင်လိုက်တော်မူရာတွင် ပါရ၍
ကျွန်တော်တို့ အလုပ်အကိုင် ပျက်ပါသည်။
ယခု ဥယျာဉ်တော်တွင် သမင်များကို
ကျွန်တော်တို့ သွင်းလှောင်ထားပါသည်။
ယနေ့မှစကာ အရှင်မင်းကြီးသည်
ထိုသမင်တို့၏အသားကို ယူငင်
သုံးဆောင်တော်မူပါလော့ ဟု လျှောက်ထားကြ၏။

(၃)

ထိုစကားကိုကြားလျှင် မင်းကြီးသည်
ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်၍ ရှုစားရာ
ခေါင်းဆောင်ရွှေသမင် နှစ်စီးကို မြင်သဖြင့်
သူတို့ကို ငါမသတ် ဟု ဆိုလျက်
ဘေးမဲ့ပေးလေ၏။ ထိုအခါမှစ၍
မင်းကြီးသည် တခါတရံ ကိုယ်တိုင်ထွက်ကာ
သမင် ပစ်၏။ တခါတရံ စားတော်ချက်ကို
လွှတ်ကာ ပစ်စေ၏။
သမင်တို့သည် လေးကို မြင်လျှင်
ကြောက်ရွံ့သဖြင့် တိုးဝှေ့ပြေးလာကြ၏။
တကောင်နှင့်တကောင် တိုက်မိခိုက်မိ၍
အနာဒဏ်ရာ ရကြ၏။ သေဆုံးကြ၏။
ထိုအကြောင်းကို ဘုရားလောင်း နိဂြောဓ သမင်မင်းအား
ပြောကြရာ ဘုရားလောင်းသည်
သာခ သမင်ကို ခေါ်၍ တိုင်ပင်၏။

and the gate shut.
The villagers then went to the king.
"Your majesty,
our work is left undone
because we have to follow you hunting.
Now the deer are trapped
in your garden.
Your majesty may henceforth
feed on venison."

3)

Upon those words,
the king went to the garden
and saw the two leading golden stags.
"I will not kill them," he said
and gave them immunity.
From then on
the king went alone sometimes
to hunt for deer,
and sometimes he sent the cook
to get their meat.
The deer jostled in fear
when they saw the bows.
They collided against each other
and got hurt or died.
When king Banyan Deer
was told, he called
Branch Deer for consultation.

အဆွေ၊ ငါတို့ သမင်များသည်
 တနေ့မဟုတ် တနေ့သတ်ခံရမည်မှာ
 မုချဖြစ်သည်။ မသေခင်
 အထိတ်တလန့် ပြေးရလွှားရ တိုက်ခိုက်ရနှင့်
 ဒုက္ခရောက်ကြရသည်မှာ များစွာ၏။
 ထို့ကြောင့် သမင်တို့ကို မြားဖြင့် မပစ်စေဘဲ
 အလှည့်ကျ စဉ်းတီတုံးကို သွား၍
 တစီးချင်း လည်စင်းပေးရလျှင်
 အထိအခိုက် အပျက်အစီး နည်းလိမ့်မည်။
 တနေ့တွင် ကျွန်ုပ်၏အုပ်စုက သမင်တစီး
 သူ့အလှည့်နှင့်သူ သွားစေ။ နောက်တနေ့တွင်
 အဆွေ၏အုပ်စုက တစီး
 သူ့အလှည့်နှင့်သူ သွားစေ။ ဤသို့
 စီစဉ်ရသော် သက်သာရာရလေမည် ဟု
 ဘုရားလောင်းက အဆိုပြုသည်။
 သာခ သမင်က သဘောတူ၍ လက်ခံ၏။
 ဤသို့ဖြင့် သမင်တို့အလှည့်ကျ
 စဉ်းတီတုံးတွင် တစီးချင်း လည်စင်းပေးရာ
 စားတော်ချက်သည် နေ့တိုင်းလာ၍
 သမင်သား ယူလေ၏။

(၄)

တနေ့သောအခါ သာခ သမင်အုပ်စုမှ
 ကိုယ်ဝန်ဆောင် သမင်မငယ်၏ အလှည့်ကျ၍
 သမင်မငယ်သည် သာခသမင်ထံသွားကာ
 အရှင်။ ကျွန်တော်မတွင် ကိုယ်ဝန်ရှိနေပါသည်။
 ကလေးမွေးသောအခါ ကျွန်တော်မတို့ သားအမိ
 နှစ်ဦးသား အလှည့်ကို ယူပါမည်။

"Friend, surely our deer
will be killed one day or another.
But before they die
they suffer much
running and colliding in fear.
If instead of being shot
we go to the chopping block
in turns, there will be
fewer injuries and death.
One day a deer from my herd
will go in its turn.
The next day a deer from your herd
should go in its turn.
It will hurt less
if we arrange it thus."
Branch Deer agreed.
So the deer
went in turn and laid
their necks on this chopping block.
The royal cook came daily
to collect venison.

4)

One day came the turn
of a pregnant hind from
Branch Deer's herd.
She went to Branch Deer and said:
"Master, I am with child.
After giving birth, my child and I
will both take our turns.

ယခု ကျွန်တော်မ၏ အလှည့်ကို
 တပါးသမင်အား ရွှေပေးပါ ဟု
 တောင်းပန်လေ၏။
 သင်၏ အလှည့်ကို တပါးသူအား
 ငါရွှေမပေးနိုင်။ ကိုယ့်အလှည့်ကို
 ကိုယ်ပင် ယူရမည်။ သွား ဟု
 အော်ငေါက်လွှတ်လိုက်လေ၏။
 ထိုအခါ သမင်မငယ်သည် ဝမ်းနည်းကြေကွဲလျက်
 ဘုရားလောင်းထံ ချဉ်းကပ်၍
 ဤအကြောင်းကို ပြောပြတောင်းပန်လေလျှင်
 နှမငယ်။ မစိုးရိမ်နှင့်။ လိုရာကို သွားပါလော့။
 သင့်အလှည့်ကို ငါ ယူလိုက်မည် ဟု
 ဘုရားလောင်းက နှစ်သိမ့်စကား ပြောကြားလိုက်
 လေ၏။
 ထို့နောက် သမင်မင်းသည် စဉ်းတီတုံးသို့ သွားကာ
 တုံးထက်တွင် ဦးခေါင်းကို ထား၍
 လဲလျောင်းအိပ်စက် နေလေ၏။
 စားတော်ချက်သည် သမင်သား ယူရန်လာ၏။
 ဤအခြင်းအရာကို မြင်လျှင်
 ဘေးမဲ့ကို ရပြီးသော သမင်မင်းသည်
 စဉ်းတီတုံးတွင် လဲလျောင်းနေသည်တကား။
 မည်သို့သော အကြောင်းပါနည်း ဟု
 အံ့အားသင့်ကာ အလျင်အမြန်ပြေး၍
 မင်းကြီးအား လျှောက်ကြားလေသည်။
 မင်းကြီးလည်း မင်းမျှမတ် အမြဲအရံတို့နှင့်
 ရထားစီး၍ ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်လာပြီးလျှင်
 ဘုရားလောင်းကို မြင်သောအခါ

Let some other deer
take my present turn,"
she pleaded.
"I cannot pass your turn
to some other deer.
You must take your turn.
Go away," scolded Branch Deer.
The hind was greatly aggrieved.
She approached the Bodhisatta
and told him of the matter.
"Sister, don't be afraid.
Go where you wish.
I will take your turn,"
comforted the Bodhisatta.
The king deer then went
to the chopping block,
placed its neck upon it
and laid down.
When the royal cook
who came to fetch venison
saw the king deer
who had been granted immunity
lying on the block,
he saw awestruck.
"What could the matter be,"
he thought and ran to tell the king.
The king got on his chariot
and went to the garden
attended by his ministers.
He asked the Bodhisatta:

အဆွေတော် သမင်မင်း။ အဆွေတော်အား
ကျွန်ုပ် ဘေးမဲ့ပေးထားသည် မဟုတ်ပါလော။
အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဤစဉ်းတီတုံးတွင်
ဦးခေါင်းတင်၍ လဲလျောင်းနေပါသနည်း ဟု
မေးလေ၏။

အရှင်မင်းကြီး။

ကိုယ်ဝန်ဆောင် သမင်မငယ် တခုသည်
ကျွန်ုပ်ထံလာ၍ သူ၏အလှည့်ကို
သူတပါးထံ လွှဲပြောင်းပေးရန် တောင်းပန်ပါသည်။
လူတဦး၏ သေခြင်းဆင်းရဲကို
အခြားသူတဦးပေါ်သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်
ကျွန်ုပ် မတတ်နိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့်
သမင်မငယ်တို့ သားအမိ နှစ်ဦး၏
အသက်ကို ကယ်လိုပါသဖြင့်
ကျွန်ုပ်ကိုယ်တိုင် အလှည့်ကို ယူကာ
ဤစဉ်းတီတုံးတွင် လဲလျောင်းနေပါ၏။
အခြားအကြောင်း အထွေအလာ မရှိပါ ဟု
ပြောပြလေ၏။ ထိုအခါ မင်းကြီးဆို၏။
အရှင်ရွှေသမင်မင်း။ ဤသို့သော
သည်းခံမှု၊ ချစ်ခင်မှု၊ ကြင်နာမှုမျိုးကို
လူတို့အကြားတွင်ပင်
ကျွန်ုပ်မတွေ့ဘူးပါတကား။
အရှင်သမင်မင်းကို ကျွန်ုပ် ကြည်ညို၏။
ထပါလော့။ အသင် သမင်မင်းကို လည်းကောင်း
ကိုယ်ဝန်ဆောင် သမင်မငယ်ကို လည်းကောင်း
ကျွန်ုပ် ဘေးမဲ့ပေးပါ၏။
လူတို့သခင် အရှင်မင်းကြီး။ ကျွန်ုပ်တို့နှစ်ဦး
ဘေးမဲ့ရသည်မှာ ကောင်းပါ၏။

"Friend king deer,
is it not true
that I have granted you immunity?
Why do you lie down then
with your head on the chopping block?"
"Your majesty, a pregnant hind
came to me and pleaded
that her turn be passed over
to another. But I could not
let the death of one
be passed to another.
So to save the lives of hind and child
I have taken the turn myself
and lie upon this chopping-block.
There is no other matter."
replied the Bodhisatta,
Then the king said:
"I have not met such forbearance,
such love, such compassion
even among people.
I respect you, king deer.
Rise, I grant you immunity.
I grant the hind immunity."
"Your majesty, king of people,
It is good that we two receive immunity.

ကျန်သောသမင်တို့ မည်သို့
ဖြစ်ပါမည်နည်း။
အရှင်ရွှေသမင်မင်း။ ကျန်သော
သမင်တို့ကိုလည်း ဘေးမဲ့ပေးပါ၏။
မင်းမြတ်။ ဥယျာဉ်တော်အတွင်းက
သမင်တို့ ဘေးမဲ့ရသည်မှာ ကောင်းပါ၏။
ကြွင်းသောသမင်တို့ မည်သို့
ဖြစ်ပါမည်နည်း။
အရှင်သမင်မင်း။ ကြွင်းသော သမင်တို့ကိုလည်း
ဘေးမဲ့ပေးပါ၏။
မင်းမြတ်။ ယခု သမင်တို့
ဘေးမဲ့ရသည်မှာ ကောင်းပါ၏။
အခြားသော ခြေလေးချောင်းသော သတ္တဝါတို့
မည်သို့ဖြစ်ပါမည်နည်း။
အရှင်သမင်မင်း။ အခြားသော ခြေလေးချောင်း
သတ္တဝါတို့ကိုလည်း ဘေးမဲ့ပေးပါ၏။
ဤသို့ဖြင့် ဘုရားလောင်း ရွှေသမင်မင်းသည်
ငှက်တို့အတွက်လည်းကောင်း
ငါးတို့အတွက်လည်းကောင်း
ဘေးမဲ့ဆုကို မင်းကြီးထံမှ တောင်းယူပြီးလျှင်
လူတို့သခင် အရှင်မင်းကြီး။
ငါးပါးသီလကို စောင့်ထိန်းပါလော့။
အမိအဖတို့ကို လည်းကောင်း
သားသမီးတို့ကို လည်းကောင်း
ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လည်းကောင်း
တိုင်းသူပြည်သား လူအများကိုလည်းကောင်း
တရားနှင့်အညီ စောင့်ရှောက်
အုပ်ချုပ်မင်းလုပ်ပါလော့။

What will happen to the other deer?"
"Golden king deer,
I grant immunity to the other deer too,"
"Good king, it is good
that the deer in the garden receive
immunity.
What will happen
to all the other deer?"
"Friend king deer,
I grant immunity to all the other
deer too."
"Good king, it is good
that the deer receive immunity.
What will happen
to other four-legged creatures?"
"Friend king deer,
I grant immunity to four-legged
creatures too."
Thus the Bodhisatta, the golden
king deer
sought immunity
for birds and for fish
from the king.
"Your majesty, king of people,
observe the five precepts.
Rule according to law
and safeguard the parents,
the children,
monks and brahmins
and all the people.

ကွယ်လွန်သောအခါ ကောင်းရာသုဂတိသို့
ရောက်ပါလိမ့်မည် ဟု တရားပြဆုံးမကာ
ရက်အနည်းငယ်ကြာလျှင် ဥယျာဉ်တော်မှ
ထွက်ခွာ၍ သမင်အပေါင်း ခြံရံလျက်
တောသို့ ဝင်လေ၏။

(၅)

တနေ့သောအခါ သမင်မငယ်သည်
ကြားပန်းသဖွယ် တင့်တယ်သော
သမင်ကလေးကို မွေးလေ၏။
သမင်ကလေးသည် သာဓသမင် ဆီသို့
ပြေးလွှားကာ ရွှင်ရွှင်ပျပျ ကစားလေ့ရှိ၏။
ဤအခြင်းအရာကို မြင်လျှင်
မိခင်သမင်မသည် သားငယ်ကို ခေါ်၍
ချစ်သား။ သာဓသမင်ဆီ မသွားပါနှင့်။
နိဂြောဓသမင်ဆီသို့သာ သွားပါ ဟုဆုံးမကာ
အောက်ပါဂါထာကို ရွတ်ဆိုလိုက်လေ၏။

ဂါထာ

နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ၊
န သာဓ မုပသံဝသေ။
နိဂြောဓသို့ မတံ သေယျော၊
ယဇ္ဇေ သာဓသို့ ဇီဝိတံ။

မြန်မာ

သာဓနောက်ကို မလိုက်လို့နှင့်။
နိဂြောဓခြေရင်း ဝပ်ကာစင်းလော့။
သာဓထံတွင် အသက်ရှင်ရ။
နိဂြောဓထံတွင် အသက်ငင်ရ။
ရှင်ရ ငင်ရ ထိုနှစ်ဝတွင်
ငင်ရသည်က မြတ်သေး၏။

When you die
you will fare on well."
So admonished the king deer.
A few days later
he moved out of the garden
and entered the forest
attended by the deer.

5)

One day the hind
gave birth to a fawn
bright as a lotus flower.
The little fawn
used to run joyously
to play near Branch Deer.
Seeing this, the mother
called her child
"Dear son, don't go to Branch Deer.
Go only to Banyan Deer."
And she recited this stanza.

"Don't follow after Branch Deer
Lie down before Banyan Deer.
To live with Branch Deer.
To die with Banyan Deer.
Living and dying
It's more honourable to die."

ဤသို့ဖြင့်
ဘုရားအလောင်း နိဂြောဓသမင်မင်းသည်
အောက်လက်ငယ်သား သမင်များကို
သင်ကြားပို့ချ ဆုံးမလမ်းညွှန်ကာ
တောကြီးမြိုင်သာ ဟေမဝါတွင်
ချမ်းမြေ့ဘေးကင်းစွာ နေလေသတည်း။
ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည်လည်း
ဘုရားလောင်း၏ အဆုံးအမကို ခံယူကာ
ဗာရာဏသီပြည်ကြီးကို စည်ထီးနှင့်တကွ
တရားနှင့်အညီ
မင်းလုပ် အုပ်ချုပ်နေလေသတည်း။

(နိဂြောဓဓိကဇာတ်- ၁၂။)

The herd lived peacefully and safely
in the deep forest
under the tutelage
of Bodhisatta king Nigrodha Deer.
King Brahmadata followed
the Bodhisatta's teaching
and ruled over the kingdom of Varanasi
according to righteous law.

အမ နောက်ကို အလိုက်မှား၍
မြားပစ်ခံရသော သမင်မိုက်

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
မဂဓတိုင်း ရာဇဂြိုဟ်မြည်၌
မဂဓရာဇ်မင်းကြီး မင်းပြု၏။
မဂဓတိုင်းတွင်
မြို့ရွာအနီးရှိ တောတို့၌နေသော
တောနေသမင်တို့လည်း ရှိ၏။
မြို့ရွာအဝေးရှိ တောင်တို့၌နေသော
တောင်နေသမင်တို့လည်း ရှိ၏။

(၂)

မဂဓတိုင်းသားတို့
လယ်ယာစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ချိန်၌
တောနေသမင်တို့အတွက်
ဘေးအန္တရာယ် အလွန်များသည်။
လယ်ကွက်ယာကွက်တို့တွင်
ကောက်ပင်များ
စိမ်းလန်းစိုပြည်သောအခါ
တောနေသမင်တို့သည် ထွက်လာ၍
ကောက်ပင်တို့ကို စားကြ၏။

The foolish stag killed by an arrow for
following a doe

Kandina Jataka

1)

Once upon a time
Magadha was king
in the city of Rajagaha
in the kingdom of Magadha.
There were deer
who lived in the forests close to villages.
There were also deer
who lived in the hills far from villages.

2)

The time when Magadha folk
worked their fields
was a time of great danger
for the forest deer.
When the fields were green
and flourishing with crops
the forest deer emerged
and devoured the crops.

ထိုအခါ လူတို့က သမင်တို့ကို
ချောင်းမြောင်း ပစ်ခတ် သတ်ညစ်ကြ၏။
ထို့ကြောင့် ထိုအခါမျိုးတွင်
တောနေသမင်တို့သည်
တောင်ခြေသို့ ပြောင်းရွှေ့ကာ
နေထိုင်စားကျက်လေ့ရှိ၏။

(၃)

တရံရောအခါ
တောင်နေသမင် တစီးသည်
မိမိတို့ဆီတွင် ခဏလာနေသော
တောနေသမင်မငယ် တစီးနှင့်
မိတ်ဆွေဖြစ်၍ ရင်းနှီးခင်မင်သွားလေ၏။

(၄)

လယ်ယာတို့၌
ကောက်ပြတ်ချိန် ရောက်လျှင်
တောနေသမင်တို့သည်လည်း တောင်ခြေမှ
တောသို့ပြန်ဆင်းလာကြရာ
ထိုတောင်နေသမင်သည်
တောနေသမင်မငယ်နှင့်အတူ
တောသို့ လိုက်လာလေ၏။
လမ်းတွင် သမင်မငယ်က ဆို၏။
အရှင်။ အသင်ကား
ရိုးအသော တောင်နေသမင် ဖြစ်၏။
မြို့ရွာအနီးအပါး
ကျွန်ုပ်တို့ တောအရပ်ကား
ဘေးအန္တရာယ် များ၏။
ကြောက်ဖွယ်ကောင်း၏။
ကျွန်ုပ်နှင့်အတူ လိုက်မလာပါနှင့်။

Then the people
came out and killed the deer.
So at such times
the forest deer
would move to the foothills
and forage there.

3)

Once a mountain-stag
became attached to a doe
who had come from the forest
near a village
to stay a while in the hills.

4)

When the crops had been gathered
from the fields,
the forest deer
returned home from the hills.
The mountain-stag accompanied
the forest doe,
down to the forest.
On the way the doe said:
"Friend, you are a simple mountain-stag.
The forest where we live
near town and village
is frightful
and full of danger.
Don't come with me"

ထိုသို့ တားမြစ်ပြောဆိုသော်လည်း
တောင်နေသမင်ကား နားမထောင်။
သမင်မငယ်ကို ခင်တွယ်စွဲမက်ကာ
မခွဲရက် မခွာရက်သည်ဖြစ်၍
လိုက်မြဲပင် လိုက်လေ၏။ ထိုအခါ
မဂဓတိုင်းသားတို့သည်
တောင်ခြေမှ
သမင်တို့ ပြန်လာတော့မည်ကို
သိသဖြင့် လမ်းဘေးဝဲယာတွင်
သစ်ခက်သစ်ရွက် ဖုံးအုပ် အုံလုပ်ကြ၏။
အုံတို့တွင် ပုန်းခိုကာ
သမင်ပစ်ရန် စောင့်မျှော်ကြ၏။
ထို သမင်မငယ်တို့နှစ်စီး
လာရာလမ်းဘေးတွင်
မုဆိုးတဦးသည် အုံတွင် အောင်း၍
အလစ်ချောင်းလျက် ရှိလေသည်။
ထိုအခါ သမင်မငယ်သည် လူနံ့ရ၍
မုဆိုးစောင့်နေသည်ကို ရိပ်မိသဖြင့်
ရိုးအသော တောင်နေသမင်ကို
ရှေ့က တင်ကာ၊ မိမိမှာမူ
ခပ်လှမ်းလှမ်းမှ လိုက်လာလေ၏။
အုံခိုစောင့်နေသော မုဆိုးသည်လည်း
ထိုအခါ တစင်းတည်းသော မြားဖြင့်
တချက်တည်း ပစ်လွှတ်လိုက်ရာ
တောင်နေသမင်ကို ထိမှန်၍
မြေပေါ် လဲကျသွားလေ၏။

Though he was thus restrained
the stag would not listen.
He was so attached to the doe
he could not part from her
but followed where she went.
At that time, the Magadha folk
knowing the deer would return
from the hills
posted themselves on both sides of
the road
in blinds covered with leaves and branch
and waited to shoot the deer.
A hunter waited in a blind
beside the road down which came
the doe and the stag.
Scenting a man, the young doe
suspected that a hunter was waiting.
She let the simple mountain-stag lead
while she followed a distance behind.
The hunter in ambush
let fly a single arrow
which hit the mountain-stag
who fell upon the ground.

တောနေသမင်မငယ်သည်
တောင်နေသမင် လဲကျသည်ကို မြင်လျှင်
ခုန်ပျံကျော်လွှားကာ
လေကဲ့သို့ လျင်မြန်စွာ
လွတ်ရာသို့ ထွက်ပြေးလေတော့၏။
ထိုအခါ မုဆိုးသည် အံ့မှထွက်၍
သမင်ကို ခုတ်လှီးဖြတ်ယူပြီးလျှင်
မီးဖို၍ ရဲရဲညှိုးသော မီးကျိုး၌
အသားကောင်း အသားချိုကို ရွေးလျက်
မီးကင်စားလေ၏။ ထို့နောက်
ကျန်သေးသော သမင်သားတို့ကို
သွေးသံရဲရဲနှင့် ထမ်းပိုးဖြင့် ထမ်းကာ
သားမယား မိသားစုတို့ကို ကျွေးရန်
အိမ်သို့ ယူဆောင်သွားလေ၏။

(၅)

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော်သည်
ထိုတောအုပ်၌ ရုက္ခစိုးနတ် ဖြစ်နေ၏။
သမင်ဖိုသည် သမင်မကို
ခင်တွယ်လိုက်လာ၍ ယခုကဲ့သို့
သေခြင်းဆိုးနှင့် သေရသည်ကို
မြင်သောအခါ ဘုရားလောင်းက
ဤသမင်မိုက် သေရခြင်းကား
မိခင်ကြောင့်လည်း မဟုတ်။
ဖခင်ကြောင့်လည်း မဟုတ်။
သမင်မကို
တပ်မက်၍ ဖြစ်ရသည်တကား။
သူတပါးကို သေကြောင်းကြံသူသည်လည်း
ရွံ့စရာကောင်း၏။

When the forest doe saw
the mountain-stag fall
she jumped and ran
like the wind
to safety.

The hunter came out of ambush
and skinned the stag,
lit a fire,
cooked the best meat
over embers
and ate the flesh.

The rest of blessing carcass
was carried home
on a carrying-pole
to feed the wife and children.

5)

At that time, the Bodhisatta
was a tree-god in the grove.
He saw that the mountain-stag
had died a terrible death
because he had followed the doe
through attachment to her.

The Bodhisatta then thought::

"This stag died
not because of a mother
nor because of a father.
He died through passion
for a doe.

Contemptible is a person
who causes another's death.

မိန်းမကြီးစိုးသော နိုင်ငံသည်လည်း
ရွံ့စရာကောင်း၏။
မိန်းမဩဇာခံသော
ယောက်ျားသည်လည်း
ရွံ့စရာကောင်း၏။
ရွံ့စရာ ကဲ့ရဲ့စရာ ထို့စရာ
ဤအကြောင်းအရာ သုံးရပ်ကို
တွေးမိသဖြင့်
ဂါထာတပုဒ်တည်းတွင် ဖွဲ့စီကာ
တောအုပ်ကို ပဲ့တင်ထပ်စေလျက်
သာသာယာယာ ရွတ်ဆိုတရားပြလေ၏။

ဂါထာ

မိရတ္တ၊ ကဏ္ဍိန် သလ္လံ၊
ပုရိသံ ဂါဠဝေမိန်။
မိရတ္တ၊ တံ ဇနပဒံ၊
ယတ္ထိတ္ထိ ပရိဏာယိကာ။
တေ စာပိ မိက္ကတာ သတ္တာ၊
ယေ ဣတ္ထိန် ဝသံ ဂတာ။

မြန်မာ

မြားစွမ်းထက်သည့် ယောက်ျားဆို
ထို့ဖွယ် ရွံ့ဖွယ် ထိုလူမျိုး။
မိန်းမကြီးစိုး ပြည်နိုင်ငံ
ထို့ဖွယ် ရွံ့ဖွယ် ထိုရပ်ဌာန်။
မ ဩဇာခံ သူဇူးနမ်း
ထို့ဖွယ် ရွံ့ဖွယ် ထိုလူသွမ်း။

Contemptible is a country
where a woman holds sway.
Contemptible is a man
dominated by a woman."

Thinking of these three
contemptible, infamous things,
he made the grove echo
with his sweet tones
which showed the truth.

"Contemptible the bad person
whose dart is sharp.
Contemptible the country
ruled by a woman.
Contemptible the fool
whom a woman dominates."

ထိုအခါ တောစောင့်နတ်တို့သည်
သာဓု သာဓု ခေါ်ကြကာ
ဘုရားအလောင်းတော်အား
ပန်းများဖြင့်
ပူဇော်ကန်တော့ကြလေသတည်း။

(ကဏ္ဍိကာ- ၁၃။)

The guarding gods of the forest
applauded the Bodhisatta
and offered flowers
in homage.

ပျားလူးမြက်ကို တပ်မက်သည့် သမင်ပျံ

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးတွင်
သဗ္ဗယအမည်ရှိသော ဥယျာဉ်စောင့်သည်
ခစား၏။

ထိုအခါ သမင်ပျံ တစ်စီးသည်
ဥယျာဉ်တော်သို့ လာ၍
သဗ္ဗယကိုမြင်လျှင် ပြေးလေသည်။
သို့သော်လည်း သဗ္ဗယသည်
မခြောက်မလှန့် မမောင်းမနှင်ဘဲ
ကြည့်၍သာ နေလေသည်။
သမင်ပျံလည်း အကြိမ်ကြိမ်
လာရောက်ကျက်စားလေသည်။

(၂)

ထို ဥယျာဉ်စောင့် သဗ္ဗယသည် ဥယျာဉ်တော်မှ
အဆင်း အနံ့ဖြင့် မွှေးကြိုင်လှပသော
ပန်း အမျိုးမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း
အနံ့ အရသာဖြင့် မွှေးကြိုင် ချိုချင်သော
သစ်သီး အမျိုးမျိုးတို့ကို လည်းကောင်း
နေ့တိုင်း နေ့တိုင်း ဆွတ်ခူး၍
မင်းကြီးကို ဆက်သရလေသည်။

A flying-antelope fond of
honeyed grass

Vatamiga Jataka

1)

Once upon a time
King Brahmadata of Benares
had a gardener named Sanjaya.
A flying-antelope
came to the royal garden
but ran away
on seeing Sanjaya.
He watched it
without driving it away.
The flying-antelope came often
to feed there.

2)

The gardener Sanjaya
daily plucked all kinds
of pretty, fragrant flowers,
collected all kinds of delicious fruits,
fragrant and sour-sweet,
and presented them to the king.

(၃)

တနေ့သောအခါ မင်းကြီးသည်
 ဥယျာဉ်စောင့်အား၊ အချင်း ဥယျာဉ်စောင့်။
 ဥယျာဉ်တော်၌ အထူးအဆန်းများ
 တွေ့ရပါသလား ဟု မေးလေသည်။
 မှန်လှပါ။ အရှင်မင်းကြီး။
 သမင်ပျံတစ်စီး လာရောက်သည်ကိုကား
 တွေ့ရပါသည်။ တခြား ထူးဆန်းသည်ကိုမူ
 မတွေ့ရပါ ဟု လျှောက်လေသည်။
 ထိုသမင်ပျံကို ဖမ်းနိုင်ပါမည်လား ဟု
 မေးသောအခါ ဥယျာဉ်စောင့်က
 ပျားရည် အနည်းငယ်ရပါလျှင်
 သမင်ပျံကို နန်းတော်တွင်းသို့
 ရောက်အောင် ဆောင်ယူ
 ဆက်သနိုင်ပါမည် အရှင်မင်းကြီး ဟု
 လျှောက်ထားလေလျှင်
 မင်းကြီးသည် ဥယျာဉ်စောင့် သဗ္ဗယအား
 ပျားရည်ကို ပေးခိုင်းလေသည်။
 ပျားရည်ရလျှင် သဗ္ဗယသည်
 ဥယျာဉ်တော်သို့ သွား၍
 သမင်ပျံ ကျက်စားရာအရပ်၌
 မြက်တို့ကို ပျားရည်ဆွတ်လူးကာ
 ချုံကွယ်မှ ပုန်းအောင်း စောင့်ကြည့်လေသည်။
 ထိုအခါ သမင်ပျံသည် လာ၍
 ပျားလူးမြက်တို့ကို စားရာ
 ချိုမြသော အရသာကို ခံစားရလျှင်
 အလွန်နှစ်သက် တပ်ငြိသွားသဖြင့်
 အခြားတပါးသို့ မသွားတော့ဘဲ
 ဥယျာဉ်တော်သို့ သာလျှင်
 လာရောက် ကျက်စားလေတော့သည်။

3)

One day the king asked:

"Gardener, have you seen anything strange in the garden?"

"Yes, your majesty.

I have seen a flying-antelope come.

Other than this

I have seen nothing strange."

replied the gardener.

"Can you catch this flying-antelope?"

asked the king.

"If I get some honey

I can bring the flying-antelope

right into the palace

and present it to your majesty,"

replied the gardener.

The king caused honey

to be given to Sanjaya.

When he had the honey,

Sanjaya went to where

the flying antelope fed

in the royal garden,

daubed the grass with honey

and watched from the cover of a bush.

The flying-antelope came

and ate the honeyed grass

and grew so fond

of the sweet taste

that it came only to the garden

and went nowhere to feed.

(၄)

သမင်ပျံသည် ပျားလူးမြက်ကို
 တပ်မက်စွဲလမ်းနေပြီဟု သိရသောအခါ
 ဥယျာဉ်စောင့်သည် ချုံကွယ်မှ
 အသာအယာ ထွက်လာကာ
 ကိုယ်ထင်ပြုလျက် သမင်ပျံကို
 ယဉ်ပါးလာအောင် လုပ်လေရာ
 ဥယျာဉ်စောင့်လက်မှ ကိုင်ထားသော
 မြက်ကိုပင် လာရောက်စားရဲလေတော့သည်။
 ထိုအခါ သဗ္ဗယသည်
 ဥယျာဉ်တော်မှ နန်းတော်အရောက်
 လမ်းတလျှောက်ကို ဖျာခရိုင်တို့ဖြင့် ကာစေသည်။
 ကြိုးကြားကြိုးကြား နေရာများတွင်
 သစ်ကိုင်းသစ်ခက်တို့ကို ချိုးချထားစေသည်။
 ထို့နောက် သဗ္ဗယသည်
 ပျားရည်ဘူး ပခုံးမှာလွယ်၍
 မြက်စည်းကို ချိုင်းကြားမှာ ညှပ်ပြီးလျှင်
 ပျားလူးမြက်တို့ကို သမင်ပျံတွေ့အောင်
 ကြဲကာ ကြဲကာ ရှေ့က ခေါင်းဆောင်သွားသည်။
 သမင်ပျံလည်း ပျားလူးမြက်တို့ကို တွေ့လျှင်
 စားကာ စားကာ နောက်တလိုက်သည်။
 ဤသို့ဖြင့် သဗ္ဗယနှင့် သမင်ပျံတို့
 နန်းရင်ပြင်ကို ဝင်မိလျှင်
 ဝင်းတံခါးကို ပိတ်လိုက်လေသည်။
 နန်းရင်ပြင်၌ လူတို့ကို မြင်လျှင်
 သမင်ပျံသည် တုန်လှုပ်ချောက်ချားလျက်
 သေဘေးကို ကြောက်သဖြင့်
 ဟိုမှသည်မှ ခေါက်တံ့ ခေါက်ပြန်
 ပြေးလေတော့သည်။

4)

When the gardener knew
the flying-antelope
had grown fond of the honeyed grass,
he stepped slowly out of the bush
and showed himself
till he became so familiar
that the flying-antelope
would eat the honeyed grass
he held in his hands.

Sanjaya had the way
from the garden to the palace
walled with mats
and had branches laid
on the ground here and there.
He then slung a bottle of honey
on his shoulder, carried a bundle
of grass in his armpits,
strewed the honeyed grass
in front of the flying-antelope
and led it forward.
The flying-antelope followed behind
feeding on the honeyed grass.

When Sanjaya had led
the flying-antelope into the palace
he closed the gate.

When the flying-antelope
saw the people in the palace,
it ran startled here and there
in fear of its life.

ပြာသာဒ်ထက်မှ မင်းကြီးဆင်းလာသောအခါ
တုန်လှုပ်ချောက်ချား ပြေးလွှားနေသော
သမင်ပျံကို မြင်၍
သမင်ပျံတို့မည်သည်
လူရိပ်ယောင်ကို မြင်ရလျှင်
ထိုနေရာကို ခုနစ်ရက်မလာဘဲ
ရွှောင်ကွင်းလေ့ရှိသည်။
ထိတ်လန့်တကြား ဖြစ်ရရာ အရပ်ကိုကား
တသက်ပန်လုံး စွန့်တတ်သည်။
ဤသို့ သဘောရှိသည်။
ဤ တောပျော် သမင်ပျံသည်
အရသာကို တပ်မက်စွဲလမ်းမိသည်ဖြစ်၍
ယခုအခါ ဤနန်းရင်ပြင်သို့ပင်
ရောက်လာရလေသည်။ အချင်းတို့။
လောက၌ အရသာတပ်မက်ခြင်းထက်
ယုတ်မာသော တရားမည်သည် မရှိတကား ဆိုကာ
ဤအဖွဲ့ဂါထာတွင် တရားဝေသနာကို
သွင်းပြတော်မူလေသည်။

ဂါထာ

န ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယော၊
အာဝေါသေဟိ ဝ သန္တဝေဟိ ဝါ။
ဝါတမ္ပိဂံ ဂဟနနိသီတံ။
ဝသမာနေသိ ရသေဟိ သဉ္စယော။

When the king descended
from the royal chamber
he saw the startled antelope.
"When flying-antelopes see the sign
of people
they stay away from that place
for seven days.
As for a place
where they have been startled,
they avoid it for life.
That is their nature.
This flying-antelope of the forest
is even now in the palace
because of attachment to taste.
Friends, there is nothing more vile
in the world
than attachment to taste," he said.
He then taught the truth with this stanza.

မြန်မာ

အိုးအိမ်ခန်းပါ၊ ခင်တွယ်တာခြင်း
သဟာခင်ပွန်း၊ ငြိတပ်စွန်းခြင်း
ညစ်နွမ်းမေ့၊ ဤနှစ်ဝထက်
အဆ ထောင်ရာ၊ ဆိုးယုတ်စွာသည်
ရသာချိုချင် တပ်မက်ခြင်း။
တောပျော်သမင်၊ မြို့ကိုဝင်၍
လူခွင်ဌာန၊ ဖမ်းခံရသည်
ရသာမက်ခြင်း မဟုတ်ပါလား။
ဖြားယောင်းခေါ်သည် မြက်လူးပျား။
သဗ္ဗယ၏ ဉာဏ်တကား။
ရှုကာ မှတ်ကာ သတိထား။

ဤသို့ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးသည်
အရသာကို တပ်မက်ခြင်း ရသတဏှာ၏
အပြစ်ကို ညွှန်ပြဟောပြောတော်မူပြီးလျှင်
ထိတ်လန့်ပူပန်နေသော သမင်ပျံကို
တောတွင် ပြန်၍ လွှတ်စေသတည်း။

(ဝါတမိဂဇာတက- ၁၄။)

(မှတ်ချက်။ ။ ဝါတမိဂ ဆိုသော ပါဠိစကားကို အဘိဓာန်ဆရာတို့က
သမင်ပျံဟု ပြန်တော်မူကြသည်။ အတောင်ပေါက်၍ ငှက်ကဲ့သို့
ပျံသောသမင် မဟုတ်။ လေဟုန်ကဲ့သို့ အပြေးမြန်သော သမင်ဟု
ဆိုလိုပါသည်။)

"Attachment to household,
attachment to one's mate,
a thousand times viler
than these two vile things
is attachment to taste.
Is not this antelope of the forest
made captive in human habitat
because of its craving for taste?
Look upon and note
Sanjaya's trick
of enticing it with honeyed grass."

After pointing out the evil
of craving for and attachment to taste
King Brahmadata let
the startled, anxious flying-antelope
return to the forest.

ဆုံးမရခက် သမင်ပျက်သည်
အသက်အဆုံး ခံရသည်

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်၌
ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မင်းပြုသည်ရှိသော်
ဘုရားလောင်းတော်သည် သမင်ဖြစ်၍
သမင်အပေါင်း ခြံရံလျက် တော၌နေ၏။
ထိုအခါ ဘုရားအလောင်း၏နှမ သမင်မသည်
သားငယ်ကိုပြု၍ မောင်ကြီး။
ဤသမင်ငယ်ကား မောင်ကြီး၏တူတည်း။
ဤသမင်ကို သမင်တို့၏ လှည့်စားမှုပညာ
မိဂမာယာ အတတ်ကို သင်ပေးပါလော့ ဟု အပ်၏။
ထိုအခါ ဦးရီးတော် သမင်ကြီးက
ငါ့တူ။ မည်သည့်နေ့ မည်သည့်ရက်တွင်
ဦးရီးထံ လာခဲ့ပါ။ မိဂမာယာကို
သင်ပေးမည် ဟု ရက်ချိန်းပေးလိုက်လေ၏။

(၂)

သမင်ငယ်သည်ကား သက်ကြီးစကားကို
နားထောင်သူ မဟုတ်။ ချိန်းသည့်နေ့တွင် မလာ။
ပျက်ကွက်၏။ ဤနည်းတူ
ခုနစ်ကြိမ် ခုနစ်ခါ ပျက်ကွက်၏။

The unruly, foolish deer loses its life

Kharadiya Jataka

1)

Once upon a time
when Brahmadata was king of Benares,
the Bodhisatta was a deer
who lived with attendant deer in a forest.
The Bodhisatta's sister came
and showed him her son.
"Brother, this is your nephew.
Teach him the ruses of a deer."
The uncle told the young deer:
"Nephew, come to me
on such and such days.
I'll teach you deer ruses."

2)

The young deer did not listen
to the words of the elders.
He did not appear on the appointed day.
On seven days, on seven occasions
he did not appear.

သို့ဖြင့် သမင်ငယ်သည် မိဂမာယာကို
မသင်ယူ မတတ်သိဘဲ တော၌လည်၍
ကျက်စားလေရာ မုဆိုးထောင်ထားသော
ကျော့ကွင်းတွင် မိလေ၏။ ထိုအခါ
မိခင် သမင်မသည် မောင်ကြီးထံပြေး၍
အို မောင်ကြီး။ သမင်ငယ် တူကလေးကို
မိဂမာယာ သင်ပေးပါ၏လား ဟု မေး၏။
ထိုအခါ ဘုရားလောင်းက၊ ချစ်နှမ။
သက်ကြီးစကားကို နားမထောင်။
ဆုံးမရခက်သော သင့်သားအတွက်
ကြောင့်ကြမစိုက်နိုင်ပါ။ သင်၏သားသည်
မိဂမာယာကို မသင်ယူ။ သင်ပေးဖို့လည်း
ငါ့မှာ စိတ်မရှိတော့ပြီ ဟု ပြောလေ၏။
ဤသို့ ပြောပြီးနောက်
အောက်ပါဂါထာကို ရွတ်ဆိုလေ၏။

ဂါထာ

အဋ္ဌကျွရံ ခရာဒိယေ၊
မိဂံ ဝင်္ကာတိ ဝင်္ကီနံ။
သတ္တဟိ ကာလာတိတ္ထန္တံ၊
န နံ သြဝဒိတုဿဟေ။

မြန်မာ

ချိန်းရက် မလာ၊ ခုနစ်ခါတည်း။
ခွာမှာရွှစ်လုံး၊ ချိုကောက်တုန်းနှင့်
ဆုံးမရခက်၊ သမင်ပျက်ကို
ဆက်၍ မသင်ချင်ပါလှ။
ခရာဒိယ ချစ်နှမ။

That deer, ignorant of deer ruses,
went running about the forest
till it got caught in the hunter's trap.
The mother ran to her brother:
"Brother, did you not teach
your nephew the deer ruses?"
The Bodhisatta replied:
"Dear sister, I cannot worry
for your unruly son
who does not listen to elders
and does not learn the deer ruses.
I have no more wish to teach him."
Then he recited this stanza.

"He fails to appear seven times
on seven appointed days.
Unruly deer with eight hooves
and branching antlers.
Kharadiya sister,
I do not wish to teach him any more."

ထိုအခိုက်တွင် မုဆိုးသည်
သက်ကြီးစကားကို နားမထောင်
ဆုံးမရခက်သော သမင်ငယ်ကို
ကျော့ကွင်းတန်းလန်းနှင့် သတ်၍
အသားကို ဖြတ်ယူသွားလေ၏။

(ခရာဒိယဇာတ်- ၁၅။)

- * မူကွဲများသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆရာက တမျိုးယူသည်။
- * သမင်ခွာသည် မြင်းခွာကဲ့သို့ တလုံးတည်း မဟုတ်။ နွားခွာကဲ့သို့ နှစ်လုံးတွဲဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ခြေလေးချောင်းတွင် ခွာရှစ်လုံးဟု ဆိုသည်။

The hunter killed in the trap
the unruly deer,
who would not listen to elders,
and carried away its flesh.

မိဂမာယာ တတ်လိမ္မာ၍
ဘယာ လွတ်သော သမင်ငယ်

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌
မဂဇရာဇ်မင်းတပါး မင်းပြုလေသည်။
ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် သမင်ဖြစ်၍
သမင်အပေါင်း ခြံရံလျက် တော၌နေလေ၏။
တနေ့သ၌ ဘုရားလောင်း၏ နှမသည်
သားငယ်ကို ခေါ်လာ၍ မောင်ကြီး။

ဤသည်ကား

ကျွန်မ၏သား မောင်ကြီး၏တူ ဖြစ်ပါသည်။
တောထဲတွင် လှည့်လည်ကျက်စားရာ၌
လူသားတို့၏ အန္တရာယ်ကြီးမားလှပါ၍
အန္တရာယ်ကို ရှောင်ကွင်းနိုင်ရအောင်
သမင်တို့၏ လှည့်စားမှုပညာ မိဂမာယာကို
သင်ပေးပါလော့ ဟု တောင်းပန်လေသည်။
ကောင်းပြီနှမ။ ငါ့တူချစ်ကို ငါသင်ပေးမည် ဟု
ကတိပေး၍ သင်ပေးမည့်နေ့အတွက်
ရက်ချိန်းပေးလိုက်သည်။

The deer learned in ruses
escapes the trap

Tipallatha Jataka

1)

Once upon a time
a king of Magadha ruled in Rajagaha.
Bodhisatta was a stag
and lived attended by deer in a forest.
One day, the Bodhisatta's sister
showed him her son.
"Brother, this, my son, is your nephew.
When moving about in the forest,
the peril from humans is great.
To escape those perils
teach him the ruses of deer."
"Yes, sister, I'll teach my nephew,"
he promised and appointed a day.

သမင်ငယ်သည်

လူကြီးသူမ စကားကို လေးစားနားထောင်သော

သမင်ငယ်ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ

ဦးရီးချိန်းဆိုသော နေ့ရက်တွင်

ဦးရီးထံ ချဉ်းကပ်လေ၏။ ဦးရီးတော်

ဘုရားလောင်း သမင်ကြီးလည်း သမင်ငယ်အား

သိသင့်သိထိုက်သော မိဂမာယာ အဖြာဖြာကို

သေချာဂန သင်ပေးလိုက်သည်။

(၂)

တနေ့သ၌ သမင်ကလေးသည်

တောထဲတွင် ကျက်စားနေရင်း

မုဆိုးတဦးက လျှို့ဝှက်ထောင်ထားသော

ကျော့ကွင်းကို နင်းမိသဖြင့် မိသွားလေ၏။

မိလေသဖြင့် ထိတ်လန့်ကာ

ငယ်သံပါအောင် အော်လိုက်လေ၏။

အနားတဝိုက်တွင် ကျက်စားနေသည့်

သမင်အပေါင်းလည်း အော်သံကြားလျှင်

ထွက်ပြေးကြကာ မိခင်သခင်မအား

သတင်းပေးကြလေ၏။ သမင်မလည်း

မောင်ကြီးထံသွား၍၊ အို မောင်ကြီး။

မောင်ကြီး၏တူ ကျွန်မ၏သားအား

မိဂမာယာ လှည့်စားမှုပညာကို

သင်ပေးပါ၏လား ဟု မေးလျှင်

ဘုရားလောင်းက၊ ချစ်နှမ။ ငါ သင်ပေးပါသည်။

ငါ့တူသည် မိဂမာယာတွင် ကျွမ်းကျင်ပါ၏။

The young stag was amenable to
instruction from elders
so on that day
he approached his uncle.
The Bodhisatta thoroughly taught
the young stag, his nephew,
the ruses of deer which he should know.

2)

One day, while feeding
in the forest
the young stag got caught
in a trap set by a hunter.
He cried aloud
the startled cry of fear.
Other deer feeding nearby
heard his cry
and ran and told the mother.
The mother ran to the brother.
"Brother, did you teach
the deer ruses to my son?"
"Sister, I taught him,
the ruses of a deer.

ဘေးမသိ ရန်မခနိုင်ပါ။ မကြာခင်
ချမ်းချမ်းသာသာ ပြန်လာပါလိမ့်မည် ဟု
ယုံကြည်ကြီးစွာ ဆိုပြောလိုက်ကာ
ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုလေသည်။

ဂါထာ

မိဂံ တိမလ္လတ္ထမနေကမာယံ၊
အဋ္ဌက္ခရံ အဗုရတ္တာပပါယီ။
ဧကေန သောတေန ဆမာဿသန္တော၊
ဆဟိ ကလာဟိတိဘောတိ ဘာဂိနေယျော။

မြန်မာ

ဘယ်ဘက်စောင်း၍၊ လဲလျောင်းအိပ်နည်း
သင်ပြီးပြီ။
ညာဘက်စောင်း၍၊ လဲလျောင်းအိပ်နည်း
သင်ပြီးပြီ။
ကျောကိုခင်း၍၊ ဖြောင့်စင်းအိပ်နည်း
သင်ပြီးပြီ။
ခွာရှစ်လုံးကို အသုံးပြုနည်း
သင်ပြီးပြီ။
သန်းခေါင်ရောက်မှ ရေသောက်နည်းကို
သင်ပြီးပြီ။
နား နှာ အောက်ဘက်၊ လေဝင်ထွက်၍
အသက်ရှူနည်း သင်ပြီးပြီ။
မိဂမာယာ၊ ဤခြောက်ဖြာကို
ငါလျှင် သင်ပြီး ငါ့တူကို။

My nephew is skilled in deer ruses.
He will not come to harm.
He will return soon safe and sound,"
replied the Bodhisatta in confidence.
He then recited this stanza.

"I have taught him
how to lie on the left side.
I have taught him
how to lie on the right side.
I have taught him
how to lie on his back.
I have taught him
the use of eight hooves.
I have taught him
to drink only at midnight.
I have taught him
how to breathe through the lower nostril.
I have taught him
these six ruses of a deer."

(၃)

ကျော့ကွင်းမိနေသော သမင်ငယ်သည်လည်း
 ရုန်းကန်ရန် မကြိုးစား။
 ခြေလေးဘက် ပစ်၍
 လက်ျာနံတောင်းဖြင့် လျောင်းစက်၏။
 အနီးရှိ မြေကြီးနှင့် မြက်ပင်တို့ကို
 ခွာဖြင့် ထွန်ယက်တူးဆွ၏။
 ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်၏။
 ဦးခေါင်းကို မြေမှာချ၍
 လျှာကို တွဲလျားထုတ်၏။
 ကိုယ်ကို တံတွေး သွားရည် အမြှုပ်တို့ဖြင့်
 ပေကျံစေ၏။ လေကို ရှူသွင်း၍
 ဝမ်းဗိုက်ကို ပူဖောင်းအောင် လုပ်၏။
 မျက်စိတို့ကို မျက်ဖြူစိုက်ထား၏။
 အထက်နှာပေါက်နှင့် အထက်နားပေါက်တို့တွင်
 ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ချုပ်ထိန်း၍
 အောက်နှာပေါက် နားပေါက်တို့ဖြင့်
 အသက်ရှူ၏။
 တကိုယ်လုံးကို ခက်မာအောင်
 တောင့်ထား၍ သေချင်ယောင်ဆောင်၏။
 ယင်မမဲရိုင်းတို့ပင် အုံကြ၏။
 ကျီးကန်းတို့ပင် နားကြ၏။
 ထိုအခါ မုဆိုးရောက်လာ၍
 ဖောရောင်နေသော ဝမ်းဗိုက်ကို
 လက်ဖြင့် ပုတ်လျက်
 မိနေသည်မှာ ကြာပြီထင်သည်။
 ပုပ်ပင် ပုပ်နေပြီလား မသိ ဟု ဆိုကာ
 ကျော့ကွင်း ညွတ်ကြိုးတို့ကို
 ဖြေရှင်း ဖြုတ်ပစ်လေ၏။

3)

The young stag caught in the trap
made no effort to struggle.

He stretched out his four legs
and lay on his right.

He pawed the nearby earth
with his hooves.

He relieved himself;
let his head fall;

loll'd out his tongue
and covered his body with saliva.

He drew in wind
to swell his body;

turned up his eyes;
held his breath with upper nostril
and breathed through the lower ones.

He made his body
stiff and rigid
and pretended to be dead.

Even blue-bottles swarmed round him
and crows settled here and there.

The hunter arrived
and patted the bloated body.

"He must have been caught some
time ago.

He's going bad already."

The hunter untied the bonds.

အကောင်ကို ဖျက်၍ အသားကို ယူမည် ဟု
သင်္ကာကင်းကာ စိတ်ရှင်းစွာဖြင့်
သစ်ခက် သစ်ရွက်တို့ကို ရှာရန်
ထွက်သွားလေ၏။ ထိုခဏတွင် သမင်ငယ်သည်
လေးဘက်ထောက် ထရပ်၏။
ကိုယ်ကို ခါ၍ လည်ကို ဆန့်၏။
လေကြမ်းတိုက်၍ လွင့်သောတိမ်ပြတ်ကလေးပမာ
မိခင် သမင်မ ရှိရာသို့ တအားကျုံးကာ
ပြေးလေတော့သတည်း။

(တိပလ္လတ္တဇာတ်- ၁၆။)

"I'll cut him up now
and take away its flesh."
So with no suspicion
the hunter left to gather
branches and leaves.
At that moment
the young stag got up on four feet,
shook its body and stretched its neck.
Then like a cloud
scudding before a mighty wind
it sped swiftly back
to its mother.

* * *

အငြင်းသန်၍ ဖျန်ရသော ကျား၊ ခြင်္သေ့

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
 တောင်ခြေတခုရှိ လိုက်ဂူတခုတွင်
 ကျားနှင့် ခြင်္သေ့ မိတ်ဆွေနှစ်ဦး
 အတူတကွ နေထိုင်ကြလေသည်။
 နေ့အခါတွင် သူတို့သည်
 မိမိတို့၏ သဘာဝအလျောက်
 တဦး တခြားစီ လှည့်လည်ကျက်စားကြ၍
 ညချမ်းအခါ၌ တောင်ခြေလိုက်ဂူတွင်
 ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကာ
 စကားစမြည် ပြောဆိုရင်း
 အပန်းဖြေ အိပ်စက်ကြလေသည်။
 တခုသော ညချမ်းအခါ ခြင်္သေ့က
 ကျားကို ဤသို့ မေး၏။
 အဆွေကျား။
 အေးသည် ချမ်းသည်ဆိုသည်မှာ
 ဘယ်အခါမှာ ဖြစ်ပါသလဲ။
 အဆွေ ခြင်္သေ့။
 အေးသည် ချမ်းသည် ဆိုသည်မှာ
 လဆုတ်အခါမှာ ဖြစ်ပါသည်။

Settling the argument between lion
and tiger

Maluta Jataka

1)

Once upon a time
a lion and a tiger
lived together as friends
in a cave at the foot of a hill.
In the day they sought food
according to their different natures.
In the evening they met again
in the foothill cave,
fell into conversation
and then went to sleep.
One evening the lion
asked the tiger:
"Friend, tiger,
when does what is called cold appear?"
"Friend, lion,
what is called cold appears
in the waning of the moon."

နောက်တနေ့ ညချမ်းအခါ ကျားက
 ခြင်္သေ့ကို မေး၏။
 အဆွေ ခြင်္သေ့။
 အေးသည် ချမ်းသည်ဆိုသည်မှာ
 ဘယ်အခါမှာ ဖြစ်ပါသလဲ။
 အဆွေ ကျား။
 အေးသည် ချမ်းသည် ဆိုသည်မှာ
 လဆန်းအခါမှာ ဖြစ်ပါသည်။
 ဤသို့ဖြင့် ကျားနှင့်ခြင်္သေ့
 မိတ်ဆွေနှစ်ဦးတို့သည်
 ညချမ်းအချိန်ရောက်တိုင်း
 လိုက်ဂူအတွင်း၌ ဆုံတွေ့၍
 လဆန်းအခါ အေးသည် ချမ်းသည်
 လဆုတ်အခါ အေးသည် ချမ်းသည်ဟု
 အငြင်းအခုံ ကြီးကာ
 ဝိဝါဒ ဖြစ်ကြလေသည်။

(၂)

ထိုအခါက
 ဘုရားအလောင်းသည်လည်း
 ထိုတောင်ခြေ၌
 ရသေ့သူတော်စင်အဖြစ်နှင့်
 သီတင်းသုံး နေထိုင်လေသည်။
 ကျားနှင့်ခြင်္သေ့ မိတ်ဆွေနှစ်ဦးတို့သည်
 မိမိတို့၏
 ယုံမှားခြင်းကို မဖြေဖျောက်နိုင်ကြ။
 ပြဿနာကို မဖြေရှင်းနိုင်ကြ။
 ငြင်းခုံမှုကို မရပ်စဲနိုင်ကြ။

The next evening
the tiger asked the lion:
"Friend, lion,
when does what is called cold appear
"Friend lion,
what is called cold appears
in the waxing of the moon."
Thus the two friends
lion and tiger
met every evening in the cave
and differed about whether
what is called cold appears
in the waning of the moon, or
what is called cold appears
in the waxing of the moon.

2)

At that time
the Bodhisatta
dwelt as hermit
in that foothill.
The two friends,
lion and tiger,
could not resolve
their different beliefs.
They could not solve
the problem.
They could not terminate
their argument.

ထို့ကြောင့်

အဆုံးအဖြတ် အဆုံးအမ ခံယူရန်
ဘုရားလောင်း ရသေ့ထံသို့
သွားကြလေသည်။
သူတို့၏ အငြင်းအခုံ ဝိဝါဒကို
ကြားသိရသောအခါ
ရသေ့ကြီးက ဤသို့ မိန့်ဆိုလေသည်။
အချင်းတို့။

ရာသီဥတု အေးသည် ချမ်းသည်
ဆိုသည်မှာ
လေကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။
လဆန်းအခါတွင် လေလာလျှင်
လဆန်းရက်ပိုင်း အေးပါသည်။
လဆုတ်အခါတွင် လေလာလျှင်
လဆုတ်ရက်ပိုင်း အေးပါသည်။
ဆန်း၍ ဆုတ်၍ အေးသည်မဟုတ်ပါ။
လေလာ၍ အေးခြင်း ချမ်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့်

ဆန်းမှာ ချမ်းသည်
ဆုတ်မှာ ချမ်းသည်ဆိုသော
ယခု ငြင်းခုံမှုတွင်
မည်သူမျှ မနိုင်ပါ။
ဤသို့ ပြောဆိုပြီးနောက်
ရွတ်ဆိုလိုက်မှာကား

So they went
to the Bodhisatta hermit
to get his judgment.
When the hermit heard
their different opinions
he spoke.
"Friends, the cold appears
because of the wind.
When the wind blows
in the waxing of the moon,
it is cold
in the waxing of the moon.
When the wind blows
in the waning of the moon,
it is cold
in the waning of the moon.
It is not cold
because it is waxing or waning.
It is cold
because the wind blows.
So in this argument
about being cold in the waxing
or being cold in the waning
no one loses
and no one wins."
After saying this,
he recited this stanza.

ဂါထာ

ကာဠေ ဝါယဒိ ဝါဇုဏော၊
ယဒါ ဝါယတိ မာလုတော။
ဝါတဇာနိ တိ သိတာနိ၊
ဥဘောတ္ထမပရာဇိတာ။*

မြန်မာ

ဆန်းလည်း မအေး၊ ဆုတ် မအေးဘူး။
လေအေးလာမှ၊ ချမ်းအေးရ၏။
နှစ်ဝ နှစ်မူ၊ အငြင်းတူသည်
မည်သူ မရှုံး မနိုင်တည်း။
ဤသို့ဖြင့် ငြင်းခုံပွဲကြီး
ပြီးဆုံးအေးချမ်းသွားပါလေသတည်း။

(မာလုဘဇာတ်- ၁၇။)

* ဂါထာ မှတ်ချက်။ ဤ မာလုဘ ဇာတ်လာ ဤဂါထာကို အခေါက်ခေါက် အခါခါ ဖတ်ကြည့်ပါ။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိနိုင်သည့်တိုင်အောင် အသံနေ အသံထားကို စဉ်းစားကြည့်နိုင်ပါသည်။ ခံစားတတ်လျှင် ခံစားမှု တခုခုကို ခံစားရပါလိမ့်မည်။

အလင်္ကာကျမ်း၊ ဆန်း၊ ကျမ်း တို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်းရှု ပြောမည်မဟုတ်ပါ။ ကဗျာဝါသနာပါသူ အချင်းချင်း ခံစားမှုဖလှယ်သောအနေဖြင့် လူပြိန်းတဦး ၏ခံစားချက်ကို တင်ပြမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဂါထာထဲကတွင် ကာ၊ ဝါ၊ ဝါ၊ ဒါ၊ ဝါ၊ မာ၊ ဝါ၊ ဇာ၊ ကာ၊ ရာ၊ တာ ဟူ၍ “အာ” ကာရန်သံ ဆယ့်တလုံး ပါနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ အသံ ၃၂ လုံးပါသော ဂါထာတွင် “အာ” သံပေါင်း ဆယ့်တလုံးပါနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤဂါထာကို ဖတ်လိုက်သော အခါ တခုခုသော ဖြစ်ရပ်သည် အလျင်မပြတ်ဖြစ်ပေါ်နေပုံကို ခံစားမိပါသည်။ သတိပြုမိပါသည်။ အမှန်အားဖြင့်ကား ခံစားမိ၍ သတိပြု မိသလား။ သတိ ပြုမိ၍ ခံစားမိသလား ခွဲခြားမပြောတတ်ပါ။ တဖန် ဂါထာ၏အဓိပ္ပာယ်ကို သိရသောအခါ၊ ဤ “အာ” ကာရန် အတန်းကြီးသည် လေသုတ်သုတ် အဆက်မပြတ်လာနေသည်ကို သရုပ်ဖော်နေပါကလားဟု သတိပြုမိပါသည်။ ဤဆယ့်တလုံးတွင် “ဝါ” လေးလုံး ကြိုးကြားကြိုးကြားပါနေသည်မှာ တချက် တချက် လေတိုးဝှေ့သည်ကို ပြနေသည်ဟု ခံစားမိပါသည်။ ဆက်၍ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြပါကုန်။

"It's cold neither in waxing nor waning.
It is cold when the wind blows.
In this equal argument
no one loses, no one wins.

Thus the big argument
was resolved peacefully.

* * *

သူ့ခေါင်းဖြတ်၍ ခေါင်းပြတ်ခံရသော
သိုးထီးကြီး

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗေဒသုံးပုံကို
တဘက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သော
ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးတဦး
ရှိလေသည်။ တနေ့သောအခါ
ပုဏ္ဏားကြီးသည် တပည့်များကိုခေါ်၍
အမောင်တို့။ သေလွန်ပြီးသော
ဆွေမျိုးတို့ကို ရည်စူးကာ
မတကတတ္တခေါ်သော သေသူထမင်းတင်ပွဲကို
ကျင်းပချင်ပါသည်။ ဤသိုးထီးကြီးကို
မြစ်ဆိပ်သို့ ခေါ်သွား၍ ရေချိုးပေးပါ။
ပန်းကုံးစွပ်ပေးပါ။ လက်ချောင်းငါးရာ
မင်္ဂလာအမှတ်ကို ခတ်နှိပ်ပေးပါ။ ပြီးလျှင်
တန်ဆာဆင်၍ ယူခဲ့ကြပါလော့ ဟု
ခိုင်းစေလေသည်။ တပည့်လုလင်တို့လည်း
သိုးထီးကြီးကို မြစ်ဆိပ်သို့ ခေါ်သွား၏။
ရေချိုးပေးပြီးလျှင် တန်ဆာဆင်ကာ
မြစ်ကမ်းပါး၌ ထားကြလေသည်။

The ram who lost his head for cutting off other's

Matakabhatta Jataka

1)

Once upon a time
in Benares
there was a Brahmin
who was well-versed
in the Three Vedas.
One day he called his pupils.
"Sons, I wish to offer
a Feast for the Dead.
Take this ram
down to the river.
Bathe it,
have it garlanded,
put on auspicious marks,
decorate and bring it back.
The pupils took the ram
down to the river,
bathed and decorated it
and set it on the bank.

(၂)

ထိုအခိုက်တွင် သိုးကြီးသည်
 ဘဝဟောင်းကို ပြန်ပြောင်းသတိရသော
 ဇာတိဿရဉာဏ်ဖြင့်
 ရှေးရှေးဘဝက မိမိပြုခဲ့ဖူးသည့်
 ကံအကြောင်းတရားကို မြင်သောကြောင့်
 ယနေ့ ငါ ဝဋ်ကျွတ်တော့မည် ဟု
 ဝမ်းသာအားရ ရှိလှသဖြင့်
 မြေအိုးကို ခွဲသည့်အလား
 နားကွဲမတတ် ရယ်လေ၏။
 တဖန်တုံ့ မိမိကို သတ်၍
 မတကဘတ္တတင်မည့် ပုဏ္ဏားသည်
 မိမိကဲ့သို့ အဖန်ငါးရာ ငါးကမ္ဘာ
 ခေါင်းဖြတ်ခံရတော့မည်ကို မြင်သဖြင့်
 သနားသောကြောင့် ကျည်ကျည်လောင်လောင်
 ငိုလေ၏။
 ထိုအခါ လုလင်တို့က သိုးကြီးကို မေး၏။
 အချင်း သိုးကြီး။ အသင်သည်
 နားကွဲမတတ်လည်း ရယ်၏။
 ကျည်ကျည်လောင်လောင်လည်း ငို၏။
 အဘယ်ကြောင့် ရယ်ပါသနည်း။
 အဘယ်ကြောင့် ငိုပါသနည်း။
 သိုးထီးကြီးက ဖြေ၏။
 အို လုလင်တို့။ အသင်တို့
 ဆရာကြီး၏ ရှေ့မှောက်ကို ရောက်ခါမှ
 ဤမေးခွန်းကို မေးကြပါလော့။

2)

At that moment
the old ram remembered the past
and became conscious
of the deeds of its past lives.

It realised
that today it would be freed
from its misery
and so laughed aloud
like the smashing of a pot.
Then it saw that the brahmin
who would kill it
for the Feast of the Dead
would have his head cut off
for five hundred lives like him.

Out of pity
it wept aloud.

The young men asked the ram.

"Friend ram, you laugh aloud.

Then you weep aloud.

Why do you laugh?

Why do you weep?"

The old ram answered:

"Young men,
ask me this question
before your master."

(၃)

ပုဏ္ဏားလုလင်တို့သည် သိုးထီးကြီးကို ဆွဲခေါ်၍
 ဆရာကြီးရှေ့မှောက်သို့ ရောက်ကြသောအခါ
 ထိုအကြောင်းကို ပြောပြကြလေသည်။
 ဆရာကြီးလည်း ကြားသိရလျှင်
 သိုးထီးကြီးကို မေးလေ၏။
 အချင်း သိုးကြီး။ အဘယ့်ကြောင့် ရယ်ပါသနည်း။
 အဘယ်ကြောင့် ငိုပါသနည်း။
 သိုးထီးကြီးက ဖြေ၏။
 ပုဏ္ဏားကြီး။ ကျွန်ုပ်သည်လည်း
 ရှေးဘဝများစွာ ထိုအခါက
 သင်ကဲ့သို့ ပုဏ္ဏားဆရာကြီး
 ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါသည်။ ထိုအခါက
 သိုးထီးတကောင်ကို လည်းပင်းဖြတ်
 သတ်ပြီးလျှင် မတကဘတ္တ တင်ခဲ့ဖူးပါသည်။
 ထိုမကောင်းမှု အကုသိုလ်ကြောင့်
 ကျွန်ုပ် ခေါင်းဖြတ်ခံခဲ့ရသည်မှာ
 လေးရာ့ကိုးဆယ့်ကိုးဘဝ ရှိပါပြီ။
 ယခုတဖန် ခေါင်းဖြတ်ခံရလျှင်
 ဘဝငါးရာ ပြည့်မည်ဖြစ်၍
 ကျွန်ုပ် ဝဋ်ကျွတ်ပါတော့မည်။
 ထို့ကြောင့် ဝမ်းသာ၍ ရယ်ပါသည်။
 ယနေ့ ကျွန်ုပ်ခေါင်းကို ဖြတ်၍
 မတကဘတ္တတင်မည့် ပုဏ္ဏားကြီးသည်
 ဘဝငါးရာ ခေါင်းအဖြတ်ခံရမည်ကို
 သနားသောကြောင့် ငိုပါသည်။

3)

The young brahmins pulled the ram
along.

When they arrived
before their master,
they told him the matter.

The old master then
asked the old ram.

"Friend ram, why do you laugh?
Why do you weep?"

The ram answered:

"Brahmin, I too in past lives
was a brahmin master like you.

At that time

I cut off the head of a ram
and offered it at the Feast of the Dead.

Because of that evil deed

I have lost my head
in 499 lives.

If I get my head cut off now
it will be 500 times.

I will be freed from misery.

So I rejoice and laugh.

The brahmin who cuts off my head today
for the Feast of the Dead
will have his head cut off
for 500 lives.

I pity him and weep."

အချင်း သိုးကြီး၊ မကြောက်ပါနှင့်။
အသင့်ကို ကျွန်ုပ် မသတ်ပါ။
ပုဏ္ဏားကြီး၊ မည်သို့ ဆိုပါသနည်း။
ကျွန်ုပ် သေနေစေပြီဖြစ်၍
အသင်သတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မသတ်သည်ဖြစ်စေ
ယနေ့ ကျွန်ုပ် သေရမည်မှာ မှချ။
အချင်း သိုးကြီး၊ မကြောက်ပါနှင့်။
အသင့်ကို ကျွန်ုပ်တို့ စောင့်ရှောက်ပါမည်။
ယနေ့ ကုန်လွန်သွားသည့်တိုင်အောင်
အသင်နှင့်အတူ ကျွန်ုပ်တို့ နေပါအံ့။
ပုဏ္ဏားကြီး၊ အသင်စောင့်ရှောက်မည်ဆိုလျှင်
အနည်းငယ်သာ စောင့်ရှောက်နိုင်ပါမည်။
ကျွန်ုပ်၏ အကုသိုလ်ကား ကြီးလှစွ။
ဤသို့ ပြောကြဆိုကြ ပြီးနောက်
ပုဏ္ဏားကြီးသည် သိုးထီးကြီးကို
လွတ်လိုက်လေသည်။ တပည့် လုလင်တို့ကိုလည်း
သိုးထီးကြီးကို မျက်စိအောက်က
မပျောက်ရအောင် ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ရန်
ခိုင်းစေသည်။ ထိုအခိုက်
ကျောက်ဖျာတချပ်ကို တွယ်ကပ်ပေါက်နေသော
ချုံငယ်မှ သစ်ရွက်ကို စားမည်ဟု
သိုးထီးကြီးသည် လည်ပင်းကို ဆန့်၍
မော့လိုက်သော ခဏတွင်
ကောင်းကင်မှ မိုးကြိုးချလာကာ
ကျောက်ဖျာကို ပစ်လေသည်။

"Do not fear, ram.
I will protect you.
I will stay with you
till today is over."
"If you protect me, brahmin,
it will only be for little.
My evil deed is big."
After this conversation
the brahmin set the ram free.
He told his pupils
not to let the ram out of sight
but to guard it well.
When the ram was released
it reached out its neck
to browse on the leaves of a bush
clinging to a slab of rock.
At that very moment
a thunderbolt hit the rock

ကျောက်ဖျာမှ ကျောက်လွှာတချပ်
ပဲ့ထွက်ကာ သိုးကြီး၏ ဆန်သော
လည်ပင်းကို ထိလေသည်။ ထို့ကြောင့်
လည်ပင်းပြတ်၍ လတ်တလောပင်
သိုးထီးကြီး သေလေ၏။ ထိုအကြောင်းကို
ကြားလျှင် လူအများ ရောက်လာ၍
စုဝေးတိုးဝေ့ ကြည့်ကြလေသည်။

(၄)

ထိုအခါ ထိုအရပ်တွင် နေသော
ဘုရားအလောင်း ရုက္ခစိုးသည်
ကောင်းကင်၌ ကိုယ်ထင်ပြု၍
ချိုသာသောအသံဖြင့် ဂါထာကို ရွတ်ကာ
တရားရေအေး တိုက်ကျွေးဆုံးမလေသတည်း။

ဂါထာ

ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျံ၊
ဒုက္ခာယံ ဇာတိသမ္ဘဝေါ။
နပါဏော ပါဏိနံ ဟညေ၊
ပါဏယာတိ ဟိ သောစတိ။

မြန်မာ

အသက်သတ်သူ၊ ဒုက္ခထူ၍
စိတ်ပူသောက၊ ရောက်လေရ၏။
ဤမျှသိမူ၊ သက်ရှိသူသည်
ဘယ်မူ အသက် သတ်မည်နည်း။

and struck off a piece
which hit the ram's neck
cutting off it's head
and killing the ram.
News of this brought people
who came crowding around
to look.

4)

At that time, the Bodhisatta,
who was a tree-god,
showed himself in mid-air,
and in his sweet voice
taught them the truth
with this stanza.

"He who kills bears much sorrow
and suffers much tribulation.
A person who knows this much,
how can he ever kill?"

ဘုရားအလောင်း၏ အဆုံးအမကို
ကြားနာရသော လူ့အပေါင်းလည်း
မကောင်းမှုကို ကြောက်ကြသည်ဖြစ်၍
အသက်သတ်ခြင်း ပါဏာတိပါတ ကံကို
ရှောင်ကြလေသတည်း။

(မတကာတ္တဇာတ်- ၁၈။)

People who heard the teaching
of the Bodhisatta
feared committing evil
and so avoided taking life.

လွတ်မြောက်ချင်လျှင် နောင်တွင်လွတ်အောင်
ကြိုးလုပ်ဆောင်

(၁)

လွန်လေပြီးသောအခါ
ကာသိတိုင်း ကျေးရွာတရွာ၌
သူကြွယ်တဦး ရှိလေ၏။
ရွာတံခါးအနီးရှိ ပညောင်ပင်တွင်နေသော
ဘုရားလောင်း ပညောင်စောင့်နတ်အား
ယဇ်ပူဇော်မည်ဟု ကတိပြုခဲ့၏။
အိမ်သို့ ပြန်ရောက်သောအခါ
သတ္တဝါများစွာကို သတ်၍
ပြုခဲ့သောကတိမှ လွတ်မြောက်အောင်
အားထုတ်မည်ဆိုကာ ပညောင်ပင်
အရင်းသို့ လာလေ၏။ ထိုအခါ
ပညောင်စောင့်နတ်သည်
ပညောင်ပင်ခွကြား၌ရပ်၍ ကိုယ်ထင်ပြုကာ . .
အသင်ပုဏ္ဏားသည် ယဇ်ပူဇော်မည်ဟု
ကတိပြုခဲ့သည်။ ဤကတိမှ
လွတ်မြောက်အောင်ဟု
ယခု ယဇ်ပူဇော်သည်။
ယဇ်ပူဇော်ရအောင် အသက်သတ်ရသည်။
အသက်သတ်သဖြင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်၏
ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မှုကို ခံရသည်။

Seek liberty to be free

A yacitabhatta Jataka

1)

Once upon a time
a rich man lived in the village
in Kasi country.
One day he promised
the Bodhisatta tree-god
in a banyan-tree near the village gate
that he would offer a sacrifice.
When he got home
he resolved to release himself
from that promise
by killing a number of animals
and so set out for the foot of that tree.
The tree-god showed himself
in the fork of the tree.
"You promised to offer a sacrifice.
Now to release yourself from this vow
you offer sacrifice.
You kill for that sacrifice.
Because you kill
you put yourself in bondage of evil.

တကယ်လွတ်မြောက်လိုသည်ဆိုပါက
နောင်အခါ၌ အကျိုးနည်းမှု
မဖြစ်ပေါ်ရလေအောင် ကြိုးစား
အားထုတ်ရမည် ဟု ဆိုချင်၍
ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုသည်။

ဂါထာ

သစေ မုစ္ဆေ ပေစ္စ မုစ္ဆေ၊
မုစ္ဆမာနော ဟိ ဗဇ္ဈတိ။
န ဟေဝံဓီရော မုစ္ဆန္တိ၊
မုတ္တိ ဗာလဿ ဗန္ဓနံ။

မြန်မာ

လွတ်မြောက်ချင်လျှင် အမြော်အမြင်နှင့်
နောင်တွင် လွတ်အောင်၊ ကြိုးလုပ်ဆောင်လော့။
လွတ်အောင်လုပ်မှ၊ ချုပ်ခံရလျှင်
ဘာမျှ အကျိုးမရှိပါ။
လူမိုက် အားထုတ်မှုမျှသာ။
ပညာရှိများ မကြိုက်ရာ။

ဘုရားအလောင်း ညောင်စောင့်နတ်
ဤသို့ ဟောသည်မှစကာ
လူတို့သည် အသက်မသတ်ကြတော့ဘဲ
တရားကျင့်ကြကုန်သဖြင့်
နတ်ပြည်နတ်ရွာ စည်ကားလေသတည်း။ ။

(အာယာစိတဘက္ကဇာတ်- ၁၉။)

If you really wish to seek release
you must take an effort
not to create ill."
Then he recited this stanza.

"If you seek release
think of the hereafter
and work for freedom.
To be held in bondage
is no reward;
it's a fool's effort
discarded by the wise."

So from the teaching of the Bodhisatta,
the god of the banyan tree,
people refrained from killing
and by living righteously
thronged the city of the deva.

သတိထား၍ အစားမခံရသော
မျောက်ရှစ်သောင်း

(၁)

ရှေးသရောအခါက
လူသူမနီး တောအုပ်ကြီးတခု၌
ရေဘီလူးစောင့်သော
ရေကန်တကန် ရှိသတတ်။

(၂)

ထိုအခါတွင်
ဘုရားလောင်းသည် ထိုတောအုပ်၌
မျောက်မင်း ဖြစ်၏။
စိုင်းသတ္တဝါပေါက်စတမျှ ကြီး၏။
နောက်လိုက် ရှစ်သောင်းခြံရံလျက်
လှည့်လည် ကျက်စား၏။
နောက်လိုက်ရှစ်သောင်း မျောက်အပေါင်းကို
ဤသို့လည်း ဆုံးမစကား ပြောကြားလေသည်။
အမောင်တို့။ ဤတောအုပ်၌
အဆိပ်ပင်တို့သည်လည်း ရှိ၏။
ဘီလူးစောင့်သော ရေကန်တို့လည်း ရှိ၏။
အမောင်တို့ မစားဘူးသော
သစ်သီးကြီးငယ်ကို စားလိုသောအခါ

Watchful 80,000 monkeys who were
not devoured

Nalapana Jataka

1)

In past time
there was a lake
watched over by a water-demon
deep in a big forest.

2)

The Bodhisatta was a monkey
in that forest.
He was as big as a fawn
of the red deer.
He lived as head
of a troupe of 80,000 monkeys.
He advised them thus.
"Monkeys, in this forest
there are poisonous trees
and lakes guarded by demons.
If you wish to eat fruit
you had never eaten before,
enquire of me first.

ငါ့ထံမေးမြန်း စုံစမ်းကြဦးလော့၊
မသောက်ဖူးသော ရေကို
သောက်လိုသောအခါ
ငါ့ထံမေးမြန်း စုံစမ်းကြဦးလော့။
ဤကဲ့သို့ ဆုံးမစကား ပြောကြားသောအခါ
နောက်လိုက်ရှစ်သောင်း မျောက်အပေါင်းတို့က
ကောင်းပါပြီ။ အရှင် ဟု ဝန်ခံကြလေသည်။

(၃)

တနေ့သောအခါ၌
နောက်လိုက်ရှစ်သောင်း မျောက်အပေါင်းသည်
မရောက်ဖူးသေးသော နေရာတခုသို့ရောက်၍
တနေ့လုံးလှည့်ပတ် ကျက်စားကြပြီးနောက်
ရေသောက်ချင်သဖြင့် ရေရှာကြရာ
ရေကန်တကန်ကို တွေ့ကြလေ၏။
သို့သော်လည်း မျောက်မင်း၏ ဆုံးမစကားကို
သတိရကြရကား ချက်ချင်း
မသောက်ကြသေးဘဲ
ဘုရားလောင်း မျောက်မင်း၏အလာကို
စောင့်မျှော်ကာ နားနေကြလေသည်။
ဘုရားလောင်း ရောက်လာသောအခါ မေး၏။
အမောင်တို့၊ အဘယ်ကြောင့် ရေမသောက်ကြပါသလဲ။
အရှင်မျောက်မင်း အလာကို
စောင့်မျှော်နေကြ၍ မသောက်ကြသေးပါ။

If you wish to drink water
where you have not drunk before,
enquire of me first.
When had advised them thus;
the 80,000 monkeys said:
"It will be as you say."

3)

One day, the 80,000 monkeys
came to a spot
where they had never been before.
They were thirsty
after wandering the whole day
and, looking for water,
they came upon the lake.
Remembering the monkey-king's advice
they did not drink immediately
but rested while waiting for the Bodhisatta
When the Bodhisatta arrived,
he asked: "Monkeys, why don't
you drink?"
"We waited your arrival and did not
drink."

ကောင်းပေ၏။ အမောင်တို့ ဟုဆိုကာ
ဘုရားလောင်းသည် ရေကန်ကို
လှည့်ပတ်ကြည့်ရှုလေရာ
ကန်ထဲသို့ ဆင်းသောခြေရာကိုသာတွေ့၍
ကန်ထဲက တက်သောခြေရာကို မတွေ့သဖြင့်
ကေန္တ ဤရေကန်ကို ဘီလူးစောင့်သည်ဟု
သိလေသောကြောင့်၊ အမောင်တို့။
ကန်ထဲဆင်း၍ ရေမသောက်ကြသည်မှာ
ကောင်းလေစွ။
သည်ကန်ကို ဘီလူးစောင့်၏ ဟု
ပြောလိုက်လေ၏။

(၄)

ရေဘီလူးသည်လည်း
မျောက်တို့ မဆင်း မသောက် ရှိသည်ကို
သိသောအခါ ပြာသောဝမ်းဗိုက်
ဖြူသောမျက်နှာ နီသောခြေလက်တို့ဖြင့်
ကြောက်မက်ဖွယ်အဆင်းကို ဆောင်လျက်
ရေမျက်နှာကို ခွဲကာထွက်ပေါ်လာ၏။
အို မျောက်တို့။ အဘယ်ကြောင့်
ဆိုင်းငံ့၍ နေကြသနည်း။ ကန်ထဲဆင်း၍
ရေကို သောက်ကြပါတော့လား ဟု ဆို၏။
ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းက
အသင်သည် ဤကန်ကို စောင့်သော
ဘီလူးမဟုတ်လား ဟု မေး၏။
ဟုတ်၏ဟု ဖြေ၏။
သင်သည် ကန်ထဲ ဆင်းသူတို့ကို
ရပါသလား။

"It's good," he replied.
The Bodhisatta then circled the lake.
He noticed footsteps going down to
the lake
but none coming up.
He knew a water-demon
surely watched over the lake.
"Monkeys," he said:
"it is good
you did not go down to drink.
This lake is watched over
by a water-demon."

4)

When the water-demon realised
the monkeys would not go down to
drink,
he assumed a horrible shape
with a blue belly,
a white face and red hands and feet.
And he broke out of the water.
"Monkeys," he said:
"Why do you wait?"
Go into the lake and drink."
The Bodhisatta asked:
"Are you the water-demon
who guards this lake?"
"Yes," was the reply.
"Do you get whatever
goes into the water?"

ရပါသည်။ ကန်ထဲ ဆင်းသူမှန်လျှင်
ငှက်ငယ်များကိုပင် မချန်
ကျွန်ုပ် စားပါသည်။
အသင်တို့ အားလုံးကိုလည်း
ကျွန်ုပ်စားရမည် အမှန် ဟု
ဘီလူးက ဆိုသောအခါ
အသင်စားဖို့ရန် ငါတို့ကိုယ်ကို
ငါတို့ပေးမည်မဟုတ် ဟု
ဘုရားလောင်းက ဖြေလေသည်။
သင်တို့သည် ရေကို မသောက်ဘဲ
နေကြမည်လော။
ငါတို့ ရေကို သောက်မည်။
သို့သော် သင်၏ အာဏာစက်တွင်းသို့
ငါတို့ သက်ဆင်းမည် မဟုတ်။
ငါ၏ အာဏာတွင်းသို့ မဆင်းဘဲ
အသင်တို့ ရေကို ဘယ်လိုသောက်ကြမည်လဲ။
အို ဘီလူး။ ကန်ထဲဆင်း၍
ငါတို့ ရေသောက်မည်ဟု ထင်ပါသလား။
ရှစ်သောင်းကုန်သော ငါတို့သည်
ကန်ထဲကို မဆင်းမသက်ဘဲ
ကျွမ်းမြင့် တယောက်တချောင်းစီကိုင်၍
ကြားရိုးဖြင့် သောက်သကဲ့သို့
သင့်ကန်ထဲက ရေကို သောက်ကြမည်။
ဤသို့ ကန်ထဲမဆင်းဘဲ
ရေသောက်သော ငါတို့ကို
သင်ဘီလူး မစားပိုင်တကား ဟု
ပြောကာ အောက်ပါဂါထာအဖွဲ့ကို ဆိုလေ၏။

"Yes, I get even small birds
which go into the water.
I devour them.
I will eat all of you too."
"We will not give you
ourselves to eat,"
replied the Bodhisatta.
"Will you not drink the water?"
"We will drink the water
but we will not
fall into your power."
"How will you drink
without falling into my power?"
"Demon, do you think
we will go into the water to drink?
Eighty thousand of us will drink
without going into the lake.
We will take a cane each
and drink the water
from your lake
as if through the hollow stalk of a lotus.
You have no power over us
who do not go into the lake
to drink." The Bodhisatta
then recited this stanza.

ဂါထာ

ဒိသ္မာ ပဒမနုတ္တိန္တံ၊
ဒိသ္မာ နော တရိတံ ပဒံ။
နဠေန ဝါရိ ပိဿာမ၊
နေဝ မံ တံ ဝဓိဿသိ။

မြန်မာ

ဤရေကန်ကား မရိုးသားတည်း။
ဆင်းသွားခြေရာ၊ တွေ့ရပါလည်း
တက်ရာမရှိ၊ သို့တပြီကြောင့်
ကံ၏အကျိုး၊ ယုံကြည်ကိုးလျက်
ကျွန်းကိုဖောက်၊ ငါတို့သောက်အံ့။
အကောက်ကြံ့မှား၊ ဘီလူးသားသည်
မစားရဘူး ငါတို့ကို။

ဤသို့ ဆိုပြီးနောက်
ဘုရားလောင်းသည် ကျွန်းကို အယူခိုင်း၍
ဘဝများစွာ သံသရာတွင်
ဖြည့်ခဲ့ဖူးသော ပါရမီတို့ကို ဆင်ခြင်ကာ
သစ္စာပြုလျက် ကျွဲပေါက်ကို
နှုတ်သီးဖြင့် မှုတ်၏။
ကျွန်းအတွင်းရှိ အဆစ်တို့ ပြုတ်ထွက်၍
အခေါင်းပေါက် သက်သက် ဖြစ်လာလေ၏။

"This is not ordinary lake.
Footprints are seen going down
but none are seen coming up.
So believing in the power of kamman
we will pierce a cane and drink.
The scheming water-demon
cannot devour us."

Having said this, the Bodhisatta
had a cane brought.
He meditated on the Perfections
he had performed
through the various lives in samsara.
Then making an asseveration
he blew down the cane.
The knots of the cane were blown away
and it became hollow throughout.

ထို့နောက် ဘုရားလောင်းသည်
ဤရေကန်ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ
ကျွန်းအားလုံးတို့သည်
ဤကျွန်းကဲ့သို့
အဆစ်ပြုတ်၍ အခေါင်းပေါက်
ဖြစ်ကြစေသတည်း ဟု
အဓိဋ္ဌာန်ပြုလေသည်။
ကျွန်းအားလုံး အဆစ်မဲ့၍
အခေါင်းပေါက် သက်သက် ဖြစ်လေတော့၏။
ထိုအခါကျမှ
ဘုရားလောင်းနှင့်တကွ
နောက်လိုက်ရှစ်သောင်း
မျောက်အပေါင်းတို့သည်
တယောက်တချောင်း ကျွဲကိုယူ၍
ကမ်းနဖူးတွင်ထိုင်ကာ ကန်ထဲကရေကို
ကျွန်းဖြင့် စုပ်ယူ သောက်သုံးကြလေ၏။
တန်စောင့်ဘီလူးသည်လည်း
မျောက်တကောင်ကိုမျှ မရလေသောကြောင့်
နှလုံးမသာ ဝမ်းဟာဟာဖြင့်
ကိုယ့်နေရာ ရေအကြားသို့
ငုပ်လျှိုးကာ သွားရလေ၏။
ဘုရားအလောင်းသည်လည်း
နောက်လိုက်ရှစ်သောင်း မျောက်အပေါင်းနှင့်
တောထဲသို့ ဝင်သွားလေ၏။

Then the Bodhisatta resolved
that all the cane which grew
around that lake
lose their knots
like this very cane.
And so all the cane
lost their knots
and became hollow throughout.
Then the Bodhisatta
and his 80,000 monkeys
took a hollow cane each,
sat on the bank of the lake
and sipped the lake-water.
The water-demon
did not get a single monkey.
So in a rage, he went hungry
down into the water.
The Bodhisatta and 80,000 monkeys
returned into the forest.

(၅)

ဤကျတောသည် ထိုအခါမှစ၍
 ကမ္ဘာဆုံးသည့်တိုင်အောင်
 အဆစ်မဲ့သော ကျတောဖြစ်သွား၍
 ကပ္ပဋ္ဌိတပါး အပါအဝင် ဖြစ်လာလေ၏။
 မီးမလောင်သော ငုံးမင်းတော
 မိုးမစွတ်သော ဃဋီကာရ ဗြဟ္မာကြီး၏
 အမိုးမရှိသော အိမ်
 အဆစ်မဲ့သော ကျုပ်တော
 လတွင်ပေါ်သော ယုန်မင်းရုပ်တို့သည်
 ကပ္ပဋ္ဌိ လေးပါး ဖြစ်လေသည်။
 မြန်မာတို့က၊
 ထုံး မတိမ်၊ ငုံး၊ အိမ်၊ ကျ၊ လနှင့်
 တူမျှစံနှိုင်း ဟု
 ကဗျာ ဖွဲ့ဆိုကြလေသည်။

(နဠပါနဇာတ်- ၂၀။)

မင်းသုဝဏ်

5)

Only hollow cane grew there
throughout the Era
and that cane patch became
one of the miracles which endure.
The quail jungle untouched by fire;
Gatikara's roofless house
untouched by rain;
the patch of hollow cane;
the image of the hare in the moon.
These are the four which endure.
The Burmese have this verse.
"To match or equal
the undying convention:
quail, house, cane and moon.

Win Pe

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

မျက်နှာဖုံးဒီဇိုင်း- ဝင်းကျော်

ထုတ်ဝေသူ- ဦးဝင်းကျော်ထွန်း(မြ-၀၀၂၄၈)၊ မုံရွေးစာပေ၊

၈၀-၁၊ သံလွင်လမ်း၊ ဗဟန်း၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်သူ- ဦးဝင်းကျော်ထွန်း(မြ-၀၀၁၃၅)၊ မုံရွေးပုံနှိပ်တိုက်၊

၁၄၀၊ ၄၅ လမ်း၊ ဗိုလ်တထောင်၊ ရန်ကုန်။

ပထမအကြိမ်- ဒီဇင်ဘာလ၊ ၁၉၈၉၊ ဉာဏ်ဝင်းစာပေ

ဒုတိယအကြိမ်- ဇွန်လ၊ ၂၀၁၇၊ မုံရွေးစာပေ

စောင်ရေ ၁၀၀၀၊ တန်ဖိုး ၂၅၀၀ ကျပ်

မင်းသုဝဏ်

ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ပင်လယ် (ဒုတိယတွဲ)။ - ရန်ကုန်။

မုံရွေးစာပေ၊ ၂၀၁၇။

စာ ၁၁၈၊ ၁၂. ၇ x ၂၀. ၃ စင်တီ။

(၁) ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ပင်လယ် (ဒုတိယတွဲ)

မင်းသူဝဏ် ငါးရာငါးဆယ် ဇာတ်ပင်လယ်

ရာမကို တောထဲမှာ မျောက်တွေက
တူရိယာနဲ့ဖျော်ဖြေဟန်။ (သခွတ်တနယ် ရာမ)

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဘေးဘိုးများသည် သားငယ်မြေးပုတို့ကို
လက်ဆွဲ၍ ထိုထိုသော ဇရပ် တန်ဆောင်း ကျောင်းကန်
ဘုရားများသို့ ခေါ်ဆောင်ကာ ထိုငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်များကို
လက်ညှိုးညွှန် ဇာတ်ခင်းကာ ပြောပြခဲ့သည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။
ထိုဇာတ်တို့သည် နှလုံး ရင်သားတွင် စွဲငြိကာ ချစ်ခင်စိတ်၊
ကြင်နာစိတ်၊ ညှာတာစိတ်၊ စာနာစိတ်၊ ရဲစိတ်၊ ငွေ့စိတ်၊ စွန့်စားစိတ်၊
စွန့်လွှတ်စိတ် စသော စိတ်ကောင်း စိတ်မြတ်တို့ကို မွေးကျွေးပြုစု
ယုယပေးခဲ့သည်မှာ မုချဖြစ်ပါသည်။

2500